

TVÅHUNDRAFEMTON MIL PÅ CYKEL

Mattias och Lennart på cykeltur 1981 i Danmark och Sverige
Av Lennart Brunander

FÖRORD

”Att resa är att leva”
HC Andersen

År 1981 gjorde Mattias och jag en cykeltur i Danmark och Sverige. Vi reste från Stockholm den 16 juni och kom tillbaka den 21 juli. På våra treväxlade cyklar av standardmodell hade vi 18 kg packning var med tält, sovsäck, liggunderlag, spritkök och annat som var nödvändigt för uteliv under en dryg månad.

Varje dag under vår resa gjorde jag mycket sparsamma anteckningar om resväg mm. När vi kommit hem skrev jag ut dessa anteckningar och kompletterade med mina minnen. Efter några år gjorde jag en första bearbetning och hösten 1991 skrev jag färdigt materialet. Under arbetets gång läste och kommenterade Mattias vad jag skrivit. Vi jämförde våra erfarenheter och jag kompletterade med hans tankar och minnen.

Det är tjugosex år sedan vi gjorde vår resa och sexton år sedan jag skrev ner den. Jag skriver detta förord våren 2007. Mycket har hänt för oss båda under åren som gått. Cykelturen blev för mig ett minne och en referenspunkt att i olika situationer tänka tillbaka på.

Sköndal våren 2007
Lennart Brunander

Innehåll

Förord.....	1
-------------	---

Resan börjar.....	3
-------------------	---

Danmark: från Fredrikshavn mot norr och väster

Etapp 1: Fredrikshavn – Albækk.....	4
-------------------------------------	---

Etapp 2: Albækk – Lönstrup.....	5
---------------------------------	---

Danmarks västkust söderut

Etapp 3: Lönstrup – Blokhus.....	6
----------------------------------	---

Etapp 4: Blokhus – Bulbjerg.....	11
----------------------------------	----

Etapp 5: Bulbjerg – Vestervig.....	11
------------------------------------	----

Etapp 6: Vestervig – Nees.....	13
--------------------------------	----

Etapp 7: Nees - Henne Strand.....	14
-----------------------------------	----

Etapp 8: Henne Strand – Ribe.....	15
-----------------------------------	----

Södra och sydöstra Danmark

Etapp 9: Ribe – Sønderborg.....	16
---------------------------------	----

Etapp 10: Sønderborg – Maribo.....	16
------------------------------------	----

Etapp 11: Maribo – Tappernöje.....	20
------------------------------------	----

Etapp 12: Tappernöje – Köpenhamn.....	21
---------------------------------------	----

En resa i det inre.....	24
-------------------------	----

Sverige: Malmö - Jönköping

Etapp 13: Malmö - Trelleborg.....	27
-----------------------------------	----

Etapp 14: Trelleborg - Tryde.....	29
-----------------------------------	----

Etapp 15: Tryde - Immeln.....	30
-------------------------------	----

Etapp 16: Immeln - Hjortsberga.....	31
-------------------------------------	----

Etapp 17: Hjortsberga - Jönköping.....	31
--	----

Den inre resan – en process.....	33
----------------------------------	----

Jönköping - Stockholm

Etapp 18: Jönköping - Gränna.....	34
-----------------------------------	----

Etapp 19: Gränna - Hammar.....	35
--------------------------------	----

Etapp 20: Hammar - Rödån.....	36
-------------------------------	----

Etapp 21: Rödån - Tranås.....	37
-------------------------------	----

Etapp 22: Tranås - Norrköping.....	39
------------------------------------	----

Etapp 23: Norrköping - Björnlunda.....	40
--	----

Etapp 24: BjörnWlunda Stockholm.....	43
--------------------------------------	----

I den inre resan förenas det förflutna och framtiden.....	46
---	----

Efterord.....	47
---------------	----

RESAN BÖRJAR

”Två gånger lever den som kan njuta av sitt förflutna”
Vergilius

Det var en sådan där dag i slutet av vintern när man längtar efter våren. Jag kom hem, trött av dagens krav, problem och ständiga press och lade mig på sängen att vila.

Mattias kom och vi låg och pratade tillsammans. Om lite av varje. Och om sommaren. Om att cykla. Det var ju så fint att cykla förra året både i Holland och runt Mälaren. Varför inte göra en lite längre tur detta år? Någon nämnde Danmark. Vi kände lite på frågan. Tanken slog rot. Vi tog fram en karta över Danmark och Sverige. Med fantasins hjälp var vi redan på väg. Vi följde kusten från Fredrikshavn norrut, runt hela Danmark och ner till gränsen i söder, sedan österut och upp mot Köpenhamn, över till Malmö och sen över Trelleborg upp mot Stockholm.

Mattias hoppade upp ur sängen och sprang ut i köket. Kom tillbaka med en svart sytråd. Vi gjorde om resan och denna gång mätte vi avstånden med sytråden. Resultatet blev ca 200 mil.

Vi låg länge och tänkte på detta. Smakade på orden 200 mil. Lät tanken sjunka in. Den växte sig stark. Äventyret lockade. Vi tvekade inte inför beslutet men vi visste att när beslutet var fattat, då fanns ingen återvändo. Och beslutet var självklart.

Beslutet växte fast. Det fanns där i bakgrunden alltid. Vi hade tänkt förbereda resan noga. Men så blev det inte. Det hände något annat. Min mamma var gammal. Hon var född 1887.

Nu var det 1981. Hon hade länge legat på Partille sjukhem. Det var ett litet bra sjukhem. Mamma fick den bästa vård. Esther, Signe och Kalle växlade om att besöka henne vid lunchtid för att hjälpa till med lunchen. Jag besökte henne också när jag var i Sävedalen.

Så levde hon några år fram till våren 1981. Då blev hon sämre. Livet gick mot sitt slut. Vi syskon turades om att vaka hos henne dag och natt sista tiden. Hon blev allt svagare och natten till den 3 juni lämnade hon detta livet. Hon begravdes den 15 juni.

Under denna tid var alla planer på den kommande sommaren lagda åt sidan. Så småningom började dock vardagen komma tillbaka. Livet måste ju gå vidare. Och vi började tänka framåt. Redan tidigare hade vi bestämt preliminär tid för vår cykeltur, Mattias och jag. Och tiden närmade sig. Snabbt förberedde vi oss för resan. Mattias köpte en treväxlad cykel och jag en sovsäck och lite mer.

Så satt vi då på tåget från Stockholm till Göteborg midsommarafton den 20 juni och tittade på kartor och planerade. Vi diskuterade hur långa turer vi skulle göra varje dag och vilka campingplatser - helst trestjärniga - som var tänkbara att tälta på. Kokkär! hade vi med oss och vi räknade med att i regel laga mat själva. Varje dag skulle vi cykla på förmiddagar och eftermiddagar och bada mitt på dan. För naturligtvis skulle det bli fint väder. Danmarks västkust skulle vi uppleva i sol.

Men småregnet började redan i Göteborg. Där löste vi ut våra cyklar. Omkopplaren på min växel - den som sitter på styret - hade gått sönder i transporten. Det var lördag och tjänstemannen på SJ lovade att på måndag undersöka vad som kunde göras.

Men det kunde vi inte vänta på. Under många mil måste jag sedan hålla ett finger stadigt på omkopplaren ända tills Mattias fann på ett sätt att binda fast de lösa delarna med ett snöre. I Blokhus fick jag sedan hjälp av en cykelreparatör men först i Trelleborg kunde omkopplaren bytas ut.

På båten till Fredrikshavn väntade vi att regnet skulle upphöra men det gjorde det inte. Det fortsatte när vi kom fram också. Vi tog på våra regnställ och styrde norrut.

Danmark: från Fredrikshavn mot norr och väster

Etapp 1: Fredrikshavn – Albaekk, 2 mil

Det var nästan kväll när vi startade från Fredrikshavn. Vi hade inte räknat med varken regn eller motvind men det blev bådadera. Innan vi lämnade Fredrikshavn kastade jag fram tanken att övernatta på vandrarhem men Mattias skämtade bort det. Och då ville inte jag vara sämre. Alltså trampade vi norrut.

Vi hade planerat att cykla till Skagen för att övernatta där. Det är ju så intressant och fint där, har man sagt. Men det blev inte så. Motvinden var hård. Man fick ta i ordentligt. Varje tramptag var för mig en prestation. Och varje hundrametersmarkering var en seger. På de större vägarna i Danmark finns vita stolpar som vägmärken var hundrade meter vilket är till stor hjälp för en cyklist. Man kan lättare se hur långt man åkt och hur långt man har kvar. Man kan stämma möte vid en viss markering om man vill åka var för sig. Och denna regniga kväll i hård motvind var varje markering ett etappmål, varje stolpe en seger.

Livet blir sällan som man tänkt sig. När vi planerade vår resa var det min avsikt att förbereda cyklingen med ordentlig träning. Min polioskada märks mest på höger ben där vissa muskler inte fungerar och där foten är förlamad. När jag cyklar lägger jag därför kraften på vänster ben. Det blev inte så mycket träning som jag tänkt. När jag cyklade från Farsta till Centralen för att pollettera cykeln och kom till den svaga backen efter Sofielundsplan, då orkade jag inte cykla mer än halva backen. Att jag var dåligt förberedd hade jag därför kännning av under de närmaste hundra milen när vi nu började vår tur.

Vi kämpade oss alltså fram bit för bit, markering för markering, kilometer för kilometer. Tiden gick. Det blev sent. I varje fall jag var trött. När vi kom till Albaekk gav vi upp. Vi tog in på en campingplats. I regn satte vi upp tältet och med regnets eviga droppande mot taket somnade vi. Jag vaknade gång på gång och funderade över fortsättningen. Vi hade ju bara kört 2 mil och hade 198 kvar. Det var ett stort avstånd mellan de drömmar vi haft om denna resa och den verklighet vi hamnat i. Denna spänning mellan dröm och verklighet blev ett tema för hela resan.

Etapp 2: Albaekk – Lönstrup, 6 mil

När vi dagen därpå startade från campingplatsen vid lunchtid hade regnet upphört för länge sedan och tältet torkat. Tanken fanns kvar att åka till det mångomtalade Skagen genom att följa kusten först norrut och sedan söderut på västra sidan. Det blåste emellertid en hård nordostlig vind som skulle bli besvärlig för oss. Efter gårdagens upplevelser kändes det inte inspirerande. Till detta kom att vi ville komma till västkusten så fort som möjligt. Därför styrde vi cyklarna västerut mot Tversted och mot Hirtshals. Vi fick en skön medvind och solen strålade.

Trots medvinden kände jag det arbetsamt. Min packning var ungefär 18 kilo. Därtill hade jag själv några extra kilon som jag inte hunnit banta bort. Utgångsläget var alltså inte så gynnsamt.

För Mattias var ju inte cykling eller packning något som var besvärande. För att var och en skulle känna frihet att köra i sin egen takt bestämde vi att träffas efter 15 km. Dit körde Mattias i förväg och där inväntade han mig. Att cykla var för sig - Mattias före och jag efter - blev en modell som vi sedan ofta använde. Med hjälp av kilometermätare kunde vi beräkna hur fort vi körde var och en. Vi behövde få underlag till tidsplanering av kommande dagsetapper.

Den allt starkare värmen gjorde att jag svettades. Jag bytte skjorta varannan mil. Efter tre skjortor var vi i Hirtshals. Vi hade hört att Hirtshals var en populär turistort men det såg vi inte mycket av. Det var grått och mulet nu på eftermiddagen och inget liv i staden. Vi åt en hakkeboef på Admiralen och styrde sedan söderut mot Lönstrup.

Det blev en arbetsam resa. Jag minns hur trött jag var. Men jag minns också glädjen när vi efter en vägkrök såg den vida slätten och vägen som därborta slingrade sig upp mot en höjd bakom vilken campingplatsen måste finnas.

Och den fanns där. Vi kunde se den från backens krön. Med glädjen bubblande inom mig lät jag cykeln rulla nerför backen. Det var underbart att komma fram. Vi hade klarat av vår första egentliga dagsetapp. Den var på sex mil och det ansåg vi tillfredsställande. Vi slog upp vårt lilla tält och vilade ut.

DANMARKS VÄSTKUST SÖDERUT

Etapp 3: Lönstrup – Blokhus, 5 mil

Mattias var som vanligt före mig så det var han som hittade plånboken där den låg på vägen. Vi samlade in det som låg utstrött på gatan och i diket. Det blev sammanlagt 150 danska kronor och en del identitetshandlingar. Ägaren bodde i Lökken. Vi skulle ju dit så vi bestämde att söka upp honom för att återlämna plånboken. Efter några extra kilometer i motvind kom vi fram till Jörgen Jörgensens lantgård. Jag hade tänkt få prata lite med honom men det gick inte för vi förstod inte varandra trots yviga gester. Mattias fick 30 kronor i hittelön.

Lökken var en stad präglad av turism. Affärerna hade ställt ut sina varor på gatan. Flaggor i mängd gav färg åt gatulivet där sommarklädda människor gick omkring. På en restaurant åt vi kyckling med bakad potatis. Jag letade efter en cykelverkstad där jag hoppades kunna laga min växel. Det var besvärande att alltid hålla pekfingret på omkopplaren och att inte kunna växla som jag ville. Jag fann ingen som kunde hjälpa mig. Allt detta tog lite tid vilket inte var så bra. Men vi visste ju inte vad resten av dagen skulle innebära.

Redan på väg till Lökken hade Mattias börjat få ont i halsen. Han började också känna sig dålig, blev så småningom alltmer nedstämd och tyst. Jag blev orolig. Trots allt fortsatte vi vår resa söderut. Vårt mål var Blokhus.

Det blev en arbetsam resa. Vår karta hade inga uppgifter om avstånd och vägen var längre än vi räknat med. Vi trampade och trampade, tiden gick men Blokhus var ändå avlägset. Mattias blev allt sämre. Han brukade köra spikrakt med en skicklighet som jag många gånger beundrat. Nu började han vingla så smått och vinglandet tilltog. Han hade det arbetsamt. Medicinen Rinomar hade jag med men den vågade jag inte ge honom så länge vi cyklade. Jag körde bakom och höll mig en bit ut i gatan för att annonsera för bilister bakifrån att här kör vingliga cyklister. Det blev allt svårare för Mattias. Det onda i halsen tilltog.

Detta var Mattias första halsfluss, något som tyvärr skulle komma att upprepas. Han hade svårt för att svälja och kände att han hade feber. Vi hade haft medvind lång väg men vi fick sidovind när vi styrde mot kusten. Trafiken på väg A 11 var ganska hård och på vissa delar av vägen var det ingen cykelbana.

Vi övervägde att stanna på en campingplats före Blokhus men det ville inte Mattias. Alltså fortsatte vi trötta och vingliga fram till Blokhus där vi tog in på den kommunalt ägda Blokhus Camping. Det var verkligen lyckligt för oss att vi kom till denna campingplats. Med tanke på vår situation kunde vi inte bo på ett bättre ställe. Vi blev väl omhändertagna redan från början.

Mattias hade nu blivit ganska dålig. Han fick snabbt möjlighet att vila ut. Jag tvättade kläder och vi inriktade oss trots allt på att åka vidare nästa dag.

Men så blev det inte. Mattias blev allt sämre. Han fick hög feber och snuvan rann. Natten blev orolig. Det gick inte att sova. Mattias snuva fortsatte att rinna och så småningom var allt papper slut. För att klara hans snuva resten av natten hämtade jag vid halv fyrtiden en kommunal toarulle. Mot morgonen kunde Mattias somna och vila

ut. När han vaknade gick han ut ur tältet och kräktes och kände sig sedan bättre. Efter denna resa har han ibland fått halsfluss igen och mönstret har alltid varit detsamma. Tyvärr misstänkte vi inte att det var halsfluss utan trodde att det var en vanlig förkylning. Vi skaffade därför inte någon läkare för att få lämplig medicin. Verkligen tyvärr.

Ibland tänker jag tillbaka på den situation när jag går över gräsplanen med toarullen i handen och bekymmer för Mattias. I den tidiga morgonen sjunger fåglarna en sådan jublande sång, en sång till solen och till livet. Naturen är stilla, allt är skönhet. Också jag känner plötsligt en oändlig glädje, en glädje över livet, över Mattias och vår gemensamma resa, över att jag får vara den som nu hjälper honom, över äventyret. Jag känner mig lycklig, lika lycklig som fåglarna. Denna glädje finns där samtidigt med oron för Mattias. Tillbaka till Mattias som väntar. Denna upplevelse kommer jag säkerligen aldrig att glömma. Under de år som gått har jag många gånger tänkt tillbaka på denna situation. Det var inget märkvärdigt som hände. Och ändå var det märkvärdigt.

Vad är det som gör livet värt att leva? När jag frågar mig detta, då stannar min tanke och känsla vid några händelser. Det handlar om relationer och om närhet. Det handlar om att livet inom mig brutit igenom mina inre spärrar, enkla situationer en kort stund. Det handlar särskilt om Maria och Mattias. När jag tänker tillbaka på denna situation på campingplatsen i Blokhus en tidig sommarmorgon, då känner jag att trots all omänsklighet så är ändå livet värt att leva om jag någon gång ibland får komma livet riktigt nära.

Den svenska midsommaraftonen hade vi "firat" på resan från Stockholm till Fredrikshavn och sedan på den regniga vägen till Albaekk. Danskarna firade sin midsommarafton tre dagar senare, den 23 juni. Den dagen bodde vi i husvagn. Jag hörde en blåsorkester och skyndade till informationsbyggnaden för att lyssna. Väl ditkommen såg jag hur alla musikerna vände ölfaskorna upp och ner. Sedan tågade orkestern med en lång svans av människor efter till campingplatsen. De gick ner till stranden där midsommarfirandet skulle ta vid. Jag gick till husvagnen och lagade kräm.

Senare cyklade jag ner till stranden för att se vad som hände där. Den officiella delen med musik och tal var då över. Bilar sökte sig därifrån. Det var en helt häpnadsväckande mängd bilar och människor på gång. På stranden som var 200 meter bred brann ett bål. Människor gick därifrån. I samhället låg diskoteken, korvbarerna och restauranterna tätt. Från alla håll hördes musik. En utstuderad kommersialism fångade med sina bläckfiskarmar in människor. Många lät sig fångas. Obehagligt.

När Mattias var som sjukast hade han hög feber med stark snuva som sedan blev hosta. Han blev emellertid snabbt bättre. Det var med motstridiga känslor vi konstaterade att tiden närmade sig att bryta upp. Vi hade det ju så skönt i husvagnen. Nu måste vi snart ut på vägarna igen. Vi hade hittills cyklat endast 13 mil. Och även om husvagnen var billig så började reskassan minska betänkligt. Vi måste ju finansiera 187 mil till.

Under de år som förflutit efter vår resa har mina tankar många gånger gått till Blokhus och detta av olika skäl. Tidigare hade Mattias inte varit sjuk på det sätt som han var där men senare har han upprepade gånger blivit sjuk på samma sätt. Men ett mer positivt minne är upplevelsen den där natten. Det var som att plötsligt möta livet självt.

Etapp 4: Blokhus – Bulbjerg, 6.2 mil

Vi bröt upp från Blokhus den 26 juni. Pengarna var nästan slut men Barbro hade lovat telegrafera en summa till poststationen i Fjerritslev. Vi räknade med att vara där någon gång under eftermiddagen.

Det är mycket som kan hända på en cykeltur. Vad det var som försenade oss vet jag inte mer än att det var mycket backar. Och jag minns vägskalet där vi kontrollerade situationen och fann att poststationen skulle stänga klockan 17 vilket var en timma tidigare än vi räknat med. Det var väl ett par tre mil kvar till Fjerritslev. Vår möjlighet att hinna dit på den tid vi hade var ytterst liten.

Det var fredagseftermiddag. Alternativet var att stanna i Fjerritslev till måndag och att under lördag och söndag leva på nästan ingenting. Det fanns därför knappast något val. Vi måste försöka. Vi startade. Mattias först och jag efter.

Detta var den hårdaste och mest ansträngande cykeltur jag varit med om. Det blev en kapplöpning med tiden och hej vad det gick undan. Vi tog ut oss båda två. Helt utpumpad kom jag in på Fjerritslevs stora huvudgata. Tiden var nästan ute. Någon postskylt såg jag inte bland alla affärsskyltarna. Någon visade mig vägen, först vänster och sedan höger. En knapp minut före stängningsdags kom jag flåsande fram till poststationen. Där satt Mattias och vilade ut. Vi hade lyckats.

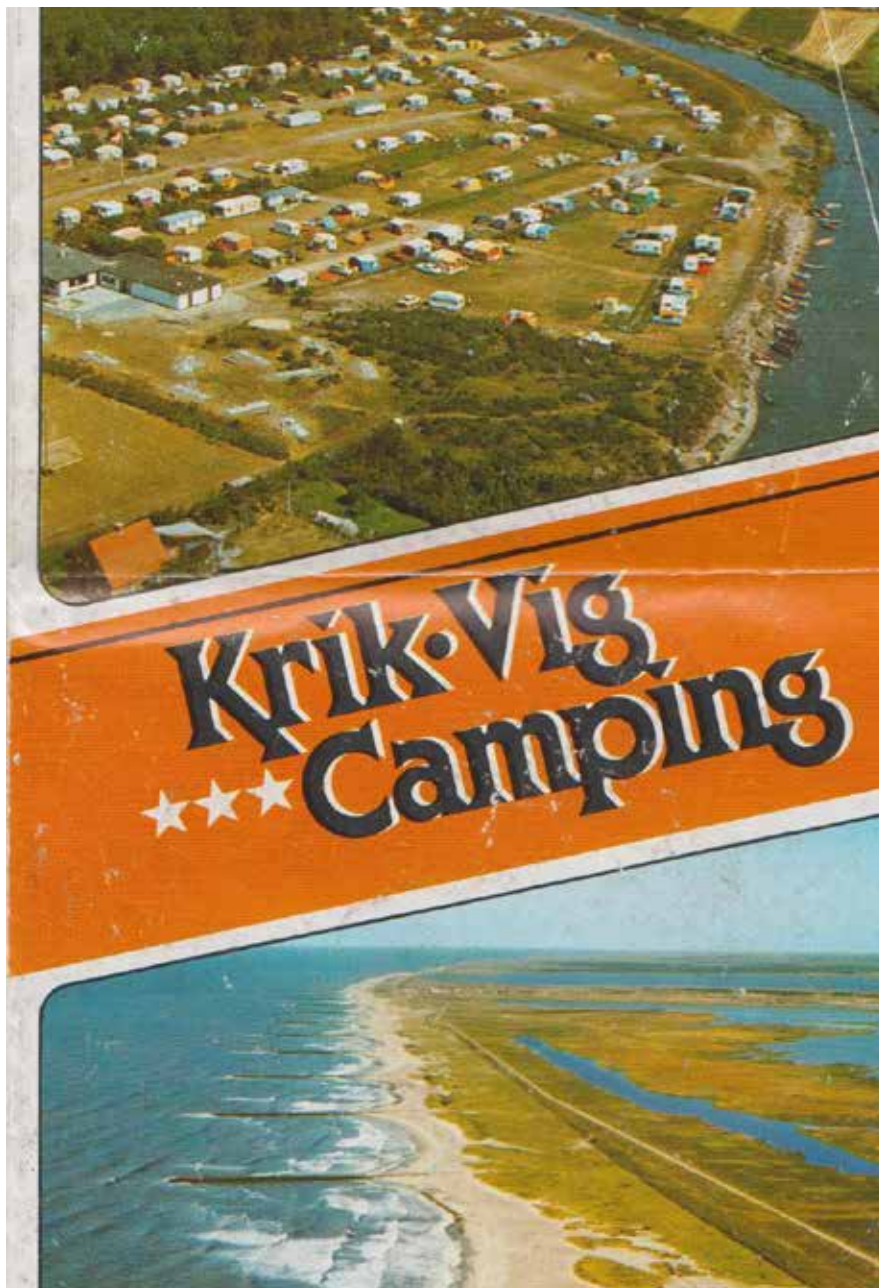
Det var nog därför att vi tagit ut oss så kraftigt som fortsättningen blev arbetsam. Vi hade tänkt att via Bulbjerg åka till Öslos. Det fanns emellertid en campingplats i Bulbjerg och vi hade tidigare bestämt att där ta ställning till om vi skulle stanna eller fortsätta. Jag var nu så trött att jag inte skulle orka så mycket mer. Vi tog därför in på Skarreklit Camping i Bulbjerg. Det var en liten och föga inspirerande campingplats. Vädret var grått.

Här vill jag göra en utvikning. En dagstur planerade vi vanligen kvällen före. Vi såg på kartan och läste i campingboken och letade fram en lämplig campingplats, helst trestjärnig. Men en stående fråga var hur långt vi skulle tänka oss nästa dags tur. I regel ville Mattias åka längre och jag kortare väg. Han var ju starkare och jag svagare. Därtill vet man ju inte heller i förväg vad som händer under en dag.

Att inte orka det man tänkt var ju ett misslyckande. Före resan från Blokhus hade jag därför kommit på tanken att använda iden om delmål eller etappmål. Det innebar att man från början bestämt att visserligen ha ett mål längre bort men stanna på ett ställe på vägen för att bestämma om man skulle fortsätta eller ej. Mattias gick med på tanken om etappmål. Jag kände mig riktigt stolt över att vi klarat ett svårt samarbetsproblem. Flera år efteråt när vi talade om detta påpekade emellertid Mattias att han inte alls gillade tanken om delmål men att han gick med på det för min skull. Demokrati är svårt. Att stanna i Bulbjerg gick nu Mattias med på men han gillade det inte.

Etapp 5: Bulbjerg - Vestervig, 7,7 mil

Det högttryck som rådde när vi bodde i Blokhus var nu ersatt med ett lågttryck. Vi fick börja dagen i regnställ. Det var ett findroppigt regn. Vi hade väl tänkt att dels följa kusten så nära vi kunde, dels undvika de stora vägarna. Men å andra sidan gick det så sakta med vår resa. När vi åkte från Bulbjerg hade vi endast rest 19 mil. Vi kände oss otåliga. Vi ville därför komma söderut lite snabbare. Det skulle minska osäkerheten inför hela resan. Därför tog vi vissa genvägar. Vi åkte också huvudvägar mer än vi tänkt. Där gick det i alla fall undan bättre än på småvägarna.

Denna dag körde vi ganska mycket på landsväg A 11. Över Österild kom vi till Thisted där vi åt middag. Sedan fortsatte vi på väg 11 till Hordum där vi åt nästa mål på Hordum Kro. Att vi inte lagade mat själva denna dag berodde på regnet. Resan var därtill ansträngande och det var skönt att vila ut och slippa laga mat.

Att åka väg A 11 efter Thisted var påfrestande. Småregnet, som vi hunnit vänja oss vid, fortsatte. Här gick tung trafik. Bilarna kom tätt och med god fart. När långtradarna kom bakifrån blev det ett luftsug som tog tag i cykeln med dess packning och gav det hela en extra skjuts. När man mötte långtradare fick man lufttrycket emot sig. Då gällde det att hålla stadigt i styret så inte cykeln skakade för mycket. Efter varje långtradare var det ett stort moln av regnblandad dimma. Jag körde med blicken starkt koncentrerad på den smala vägrenen. Senare kom vi att köra på svårare och mer trafikerade vägar men detta tillfälle var det första när vi kände på verkligt svår trafik.

Det var en lättnad att få cykla de mindre vägar som så småningom ledde till Krik Vig Camping i Vestervig. Vädret hade samtidigt blivit bättre. När vi kom dit hade vi nått ett mål. Denna campingplats låg nära Agger som för oss skulle bli utgångspunkten till den intressanta vägen över Tyborön och mellan havet och Nisum Bredning. Att cykla den vägen i sol och medvind hade vi drömt om många gånger.

Ettapp 6: Vestervig – Nees, 6 mil

Det kändes spännande att börja resan utefter Danmarks västkust. Vid våra kartstudier hade vi många gånger drömt om vilken skön upplevelse det måste bli att cykla just här på den smala landremsan med vatten på båda sidor. I vår fantasi var det alltid vackert väder med sol och medvind. Här skulle jag cykla med hjälm och bar överkropp och njuta av det speciella landskapet. Nu närmade vi oss verkligheten.

Agger ligger nära kusten. Från Agger går vägen spikrakt åtta kilometer till färjan som leder över till Thyborön. På västra sidan har man Västerhavet och på östra sidan den stora insjön Nissum Bredning.

Ibland var sjön på båda sidor om vägen. Med vatten till höger och till vänster och en väg som försvinner i intet vid horisonten kändes det som att cykla mot oändligheten.

Verkligheten blev inte riktigt som vi tänkt. Vi fick hård vind snett framifrån. Det blev mindre njutning men mera motion. Vi kämpade oss fram. För att undvika den starka blåsten lämnade vi huvudvägen vid Harbor och drog oss från kusten inåt landet. På mindre vägar kom vi fram till Nees där vi tog in på Nees Camping. Innan vi kom dit hade vi emellertid kört en lång omväg på grund av att vi åkt fel. Vi fick inte kartan och verkligheten att stämma överens.

Vi lärde oss på vår resa att man skall ha en bra karta när man cyklar. Vår karta var inte tillräckligt utförlig vilket fick konsekvenser även senare.

Etapp 7: Nees - Henne Strand, 11.8 mil

Detta blev en minnesrik dag. Den präglades av regn och kraftig vind. Med ett genomblött tält och med mycket våta kläder åkte vi från Nees. Vi räknade med att vi kunde få gynnsam vind om vi sökte oss till kusten igen. Via Ulfborg och Ringköbing kom vi så småningom till Söndervig. Därifrån går vägen på en smal landremsa mellan havet och Ringköbing Fjord. Vi hade räknat rätt. Med vind snett bakifrån körde vi den långa vägen till Nymindegab. Det småregnade mest hela dagen. Bilarna körde snabbt. Sista sträckan hade vi tända lyktor ty det började mörkna. Men fort gick det.

I Nymindegab åt vi middag på en bar och övervägde läget. Stämningen var något avslagen. Tältet var genomvått. Mycket i vår packning var vått och vi själva var våta. Att cykla med regnställ är inte behagligt. Man blir svettig. Vi bestämde oss för vandrarhem och hade två förslag. Mattias föreslog ett vandrarhem som låg längre bort men i resans riktning. Jag föreslog ett vandrarhem som låg närmare. Det låg ute vid havet vid Henne Strand. Tyvärr gick vi på mitt förslag. Jag säger tyvärr. Till den plats Mattias hade föreslagit hade vi fått medvind. Nu fick vi så småningom en kraftig motvind. Vi gav oss iväg i riktning mot Henne Strand. Där skulle vi bo i ett fritidshus som vi beställt per telefon.

Vi hade nästan medvind till en början. Men sedan skulle vi styra västerut för att komma till kusten där vandrarhemmet Solfang låg. Under någon mil fick vi en stark motvind. Ju mer vi närmade oss kusten dess svårare blev det. Vinden tog både cykeln och mig med sina kast. I en svag uppförslutning klarade jag inte att cykla utan fick leda cykeln. Jag ångrade att vi inte gått på Mattias förslag. Men nu var det bara att kämpa vidare och tänka på hur skönt det skulle bli på vandrarhemmet Solfang i det fritidshus vi hyrt. Att komma fram var en seger. Denna dag hade vi kört över elva mil, fantastiskt. Vi var stolta.

Värdinnan på vandrarhemmet gav oss the och smörgås. Sedan gick vi ut för att se på vårt hus. Där låg flera fina små fritidshus. Vi hann bli riktigt förtjusta innan värdinnan stannade framför en ingång som knappt såg ut som en ingång till ett hus som knappt såg ut som ett hus, möjligen uthus. Och hon visade oss vårt rum som knappt såg ut som ett bostadsrum. Med våra våta tändstickor kunde vi inte tända de små ljusstumparna i flaskor som var rummets belysning men Mattias hittade i en vrå en cigarettändare som fungerade. De våta sovsäckarna rullade vi ut så de kunde torka åtminstone något.

Det blev en minnesrik natt på detta vandrarhem Solfang. Vi bodde nu nära havet. Stormen tjöt kring knutarna. Men inte bara det. På den vägg i rummet som vette mot havet fanns en dörr som var igenspikad. Dörren var gisten och full av hål. Stormen gjorde fullt bruk av dessa hål. Vinden tjöt, gardinerna svajade och jag tog på mig en basker.

På morgonen gick jag ut och handlade. Vi bodde mitt i byn. Detta var en turistort av stor betydelse. Ett flott hotell var vår granne. Människor från hotellet gick i regnkläder och försökte trots det dåliga vädret sysselsätta sina barn. Jag tänkte på hur olika vi människor har det och vill ha det. Själv skulle jag inte vilja byta.

För mig var resan meningsfull även om det var lite besvärligt ibland. Det besvärliga är ju också en upplevelse och efteråt känner man tillfredsställelse över att ha klarat svårigheterna. Men jag hade nog inte känt det så om jag varit ensam. Vi upplevde ju allt tillsammans, Mattias och jag. Resan var vårt gemensamma äventyr.

Etapp 8: Henne Strand - Ribe, 8.2 mil

Denna dag hände något mycket viktigt. Vi passerade gränsen **50 MIL**, en fjärdedel av vår resa. Vi hade känt oss otåliga på grund av olika förhållanden som hindrat oss att komma fram snabbare. Men nu hade vi verkligen kommit igång. Det kändes skönt. Vi tog kort på platsen och gratulerade varandra.

Det var bra väg och hyggligt väder från Henne Strand till Varde, där vi tog en paus och bl a köpte nya sadeltäcken. Med långa dagsturer gjorde det ganska ont att sitta på sadeln ibland. Det kunde vi mildra genom att göra en kudde av ett par tre sadeltäcken. Från Varde åkte vi med väg A 11 till Ribe.

Vid infarten till Ribe tappade vi bort varandra vid någon gatukorsning. Från var sitt håll åkte vi tillbaka ett stycke. Mattias frågade en förbipasserande om han sett mig. Jo, det hade han. Och vi fann varandra.

Jag märkte ofta att människor uppmärksammade oss två där vi kom cyklande med hjälm på huvudet och stor packning. Far och son på långtur tycktes man tänka. Många nickade och log. Och vi nickade och log tillbaka. I förbifarten blev det en slags samhörighet om något som var väsentligt, en gemenskap om det mänskliga.

I Ribe tog vi in på vandrarhem. Vi måste göra det eftersom allt vi hade var vått. Vi fick plats i en stor sal med många sängar som alla knarrade. Egentligen fick vi inte hänga upp vårt våta tält men vi letade oss fram till ett torkrum där vi torkade tältet och en del kläder. Och det var skönt att ligga mellan lakan.

Vi närmade oss nu slutet av vår cykeltur utefter Danmarks västkust. Det hade varit en resa fylld av upplevelser. Den blev inte alls som vi tänkt oss men det gjorde inget. Övriga överraskningar är upplevelser mera än infriade förväntningar. Vi hade ännu några mil kvar att resa söderut men det hör till nästa dagsetapp där vi också påbörjade vår resa österut.

SÖDRA OCH SYDÖSTRA DANMARK

Ettapp 9: Ribe – Sønderborg, 12,6 mil

Från Ribe cyklade vi söderut på väg A 11 till Tönder, dit vi kom vid middagstid. Vi hade nu avverkat resan utefter västkusten. Söder om Tönder går gränsen till Tyskland. Efter middag på Tönder Camping styrde vi österut. Därmed började en ny etapp. Vi skulle följa Danmarks södra gräns.

På västkusten hade det varit slättland, nära till havet och mer eller mindre stark vind som kom västerifrån och blev till sidovind och ofta till motvind. När vi nu styrde österut räknade vi med en härlig medvind och vi hade i förväg avnjutit hur skönt det skulle bli. Naturen här blev emellertid snart annorlunda. Det blev mer av skog och varierande miljö. Medvinden blev inte så kraftig som vi tänkt men det gick bra i alla fall och vi cyklade med god fart till Kruså.

Ibland diskuterade Mattias och jag vad vi ville med denna resa. Vi hade till en början lite olika syn. Mattias ville köra så långt och snabbt som möjligt. Jag ville också att det skulle gå undan men därtill ville jag ha det skönt på resan och gärna se på ett och annat på de platser vi åkte igenom. Så småningom närmade jag mig Mattias uppfattning att vi var ute för att cykla. Att se på minnesmärken och lära känna städer och orter skulle ta för lång tid. Det fick bli en annan gång.

Trots detta var vi inställda på att se lite närmare på Kruså. Vi hade uppfattat att Kruså var Danmarks äldsta stad och som sådan intressant. Därtill var den en viktig vägknut alldeles vid gränsen till Tyskland och med vägen till Flensburg.

Klockan var väl sex eller sju på eftermiddagen när vi kom fram till Kruså. Vi kom till en stor gatukorsning med vägvisare åt fyra håll. En skylt visade vägen till Flensburg. Vi ville orientera oss och frågade

en äldre herre med hund om detta var Danmarks äldsta stad, vilket han bekräftade. På vår fråga var staden låg pekade han på gatukorsningen och sade: Där ligger den. Mer var det egentligen inte. Runt gatukorsningen låg några hus. Vi tittade förvånat. Får en stad se ut hur som helst?

Det hade varit en bra cykeldag och vi var i god form. Vi satte nu kurs mot Sønderborg. Det blev sent innan vi kom fram men campingplatsens information och butik hade öppet. Vi fick en plats till vårt tält och köpte lite mat. Vi kände oss nöjda med dagens resultat - 12,6 mil.

Vid det här laget fanns det mesta av våra skjortor och andra byteskläder i smutspåsen som jag härbärgerade. I Sønderborg hade campingplatsen tvättmaskin, torktumlare och strykjärn. Därför tog vi en tvättdag där. Det tog hela dagen eftersom mycket måste strykas torrt. På kvällen tog jag en tur i staden för att se mig omkring och ta lite kort. Det var en stor och vacker stad. När man är ute på långtur behöver man då och då en ledig dag till att vila, tvätta, se sig omkring och i övrigt ha det skönt.

Ettapp 10: Sønderborg – Maribo, 12,8 mil

Vi var tidigt uppe. Efter vår vilodag kände vi lust att komma iväg. Och vi hade en intressant väg att cykla. Vår tur denna dag var inte så lätt att planera. Från Sønderborg på Jyllands sydöstra spets skulle vi först cykla över ön Als och sedan ta färja till Fyn. Från Fyn skulle vi åka över en bro till Tåsinge och över en ny bro till Langeland. Från Spodsbjerg på Langeland skulle vi ta färja till Lolland och när den färjan skulle gå det hade vi ingen aning om.

Vårt slutmål var Maribo. Dit ville vi helst komma. Men vi kom också överens om att vid Nakeskov på Lolland ha en överläggning om att antingen stanna där eller cykla till vårt tänkta slutmål för dagen.

Detta förutsatte då att vi faktiskt kom över till Lolland under dagen, vilket inte var så säkert. Det visade sig också att vi var optimistiska i överkant. Under hela dagen fanns frågan där: Skulle vi komma fram till Maribo? Jag skall strax berätta hur det gick men först vill jag säga lite mer om det där med optimistiska planeringar.

Det är mysigt att bo i tält. På kvällen läser man vid ficklampans sken eller ligger och pratar. Jag noterar sträckan vi åkt under dagen. Ute är det mörkt. Det känns ombonat i tältet, varmt och skönt i sovsäcken. Som vanligt planerar vi nästa dags etapp. Med ficklampa, karta och campingbokens uppgifter diskuterar vi vad som skall hända. Det känns spännande. Optimism är ett självklart förhållningssätt. Och när vi sedan somnar är det med denna känsla: I morgon väntar ett nytt äventyr!

Att planera en dagsetapp är en fråga med flera obekanta. Vårt mål var alltid en campingplats. Vi försökte om möjligt få en trestjärnig camping till nästa dags slutmål. Så småningom blev tio mil normen för en dagstur. Kartan vi hade visade emellertid inte avstånd och vi bedömde ibland fel.

Därtill är det så mycket som kan hända på en cykeltur. Det kan bli ett ihållande regn. Eller kanske het sol - fastän det väl inte var så troligt. Punktering, trötthet, tid att ordna mat - det är mycket som påverkar. Och vägens beskaffenhet får man inte veta så mycket om genom att se på kartan. Motvind är nog ändå det som hindrar mest. Det visade sig flera gånger att vi varit alltför optimistiska. Men jag vill verkligen inte ta bort optimismen vid planering. Den sporrar. Den hjälper en att klara svårigheter på ett så enkelt sätt som möjligt. När vi sent omsider kommer fram en svår dag känns det underbart.

Frågan för denna dag var alltså: Skulle vi komma fram till Lolland och Maribo eller inte? Nu skall jag berätta om resan.

Från Sönderborg åkte vi den korta vägen till Fynshav. Det var till en början bra väder, men när vi närmade oss Fynshav kom ett kraftigt regn. Mattias som körde först såg att det kom många bilar och misstänkte därför att färjan kommit. Vi satte fart. Och vi kom fram fem minuter för sent för att hinna med tio-färjan. Nästa gick tolv. Så är det när man åker utan tidtabell. Regnet fortsatte och i väntsalen skrev vi kort hem.

45 minuters båtresa förde oss till Bøjden på Fyn. Vädret var nu bättre och det blev ganska varmt. Fyns vägar var krokiga på alla ledder. De var rent fyndiga, konstaterade vi. Men vackert var det. Lummigt och fint. Efter middag i Svendborg fortsatte vi över bron till den lilla ön Tåsinge. Den långa bron mellan Tåsinge och Langeland var en upplevelse. Det var vackert väder och vi hade en underbar utsikt från bron. Sedan körde vi tvärs över Langeland och kom till Spodsbjergs färjeläge på Langelands östra sida.

Klockan var nu åtta på kvällen. Klockan nio gick färjan. Men strax därefter gick också luften ur mitt bakdäck. Ute var det helmörkt. Vi bytte slang och hann lagom till att färjan skulle lägga till vid Tars. Vi hade kommit till Lolland. Så långt hade vi lyckats.

Som jag nämnde skulle vi ha en överläggning vid Nakeskov, där den första campingplatsen låg. Dit var det en dryg mil. Vägen var bra och cykelbelysningen fungerade - ännu så länge. Vi kom fram till Nakeskov klockan elva på kvällen. Under en gatlykta hade vi vår överläggning. Vi studerade kartan. Polisen kom och frågade om vi behövde hjälp. Vi vet vad vi behöver veta, sade vi. Vi trodde vi visste hur lång vägen var. I verkligheten var den längre och det fick vi så småningom nogsamt uppleva.

Mattias var klar över vad han ville: Maribo. Bollen låg hos mig. Skulle jag vara klok och förståndig och säga Nakeskov? Jag brukar vara klok och förståndig, försöka i varje fall. Men det blir lätt tråkigt. Jag kände olust inför att vara en förståndig pappa. I stället kikade trettonåringen inom mig fram. Vad skönt det är att vara fri och kunna göra något som kanske är dumt och oförståndigt och som sedan kanske inte alls kan försvaras. Det måste vara spännande att cykla på natten i mörker. Vi hade haft långa viloperioder under dagen på grund av färjeresorna och jag var i god form. Maribo, sade jag.

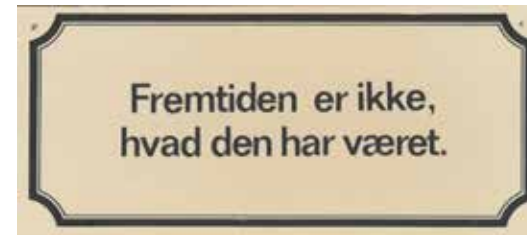
Vi styrde ut mot det okända. Det blev kolmörkt. Vi trampade framåt i natten: vänster-höger-vänster-höger... Det blev en arbetsam resa. Sakta gick det. Mattias lykta drevs av generator. Detta gav svagt ljus när man cyklade sakta. Därför körde jag först med min batterilykta. Så småningom blev mitt ljus också svagt. I detta kompakta mörker gällde det att hålla sig på vägen. Det krävde koncentration. Vid en vägkorsning skulle jag rikta lyktan mot vägskylden. Cykeln välte. Allt som var i korgen ramlade ut. Mjölkpaketet som var öppnat tömdes snabbt. Det viktigaste tror jag ändå vi hittade i mörkret och fick med oss. Några kex låg utspridda kvar.

Att inte se något av det landskap vi åkte igenom gjorde cyklandet enformigt och tröttande. Ändå gick det bra för vi gav varandra hela tiden stöd och uppmuntran. Vår resa fortsatte i den mörka natten. Vi fortsatte också att uppmuntra och stimulera varandra och när vi vid halv tre-tiden kom fram var den gemensamma glädjen stor. Vilken lättnad. Vilken glädje att komma fram. Också en mörk natt på cykel kan bli en betydelsefull upplevelse när man är två.

På morgonen måste vi ha en ny överläggning. Det gällde pengar. En orsak till att vi åkt ganska långt de senaste dagarna var att kassan började minska oroväckande. Vi räknade dagarna för att komma till Sverige där vi skulle kunna få ut mera pengar. Vi var först inställda på att köra hårt för att klara det. Men i Maribo tänkte vi om. Jag ringde Barbro och hon telegraferade till oss en summa pengar igen. Vi skulle inte behöva rusa igenom den avslutande delen av Danmark med Köpenhamn och allt annat.

Campingplatsen i Maribo låg i en vacker park med promenadstigar och blomsterrabatter. Det var lördag och fullt av folk på stan. Vi köpte presenter i Lolland Center. Själv köpte jag som minne en skylt med orden:

Jag visste inte då att den skylten i framtiden från sin plats på dörren till mitt arbetsrum i Sköndal dagligen skulle ge mig en påminnelse om att framtiden inte är given. Den skapas i det dagliga livets handlingar. Framtiden skapas i nuet.

Etapp 11: Maribo – Tappernöje, 8,5 mil

Jag tror det var någonstans på Fyn som jag fick punktering på mitt bakdäck. Dess bättre hände det i närheten av en verkstad för cykelreparationer. Där fick jag hjälp. Reparatören påpekade emellertid att däcket var tunt och behövde bytas. Han hade dock inte den dimensionen. Jag fick sedan en punktering till på samma däck på färjan till Lolland. I Maribo tänkte jag ordna saken men det gick inte. Danskarna sålde inte 27" däck. Jag måste alltså klara mig till Sverige på något sätt. Mitt slitna däck blev ett tema för den fortsatta resan till Köpenhamn.

När vi lämnade Maribo minskade jag belastningen på bakdäcket genom att ta mera packning fram. Och jag kryssade mellan småstenar när det behövdes. Den smala vägrenen som man ofta måste åka på var något som blivit över när vägen för bilarna gjordes en gång. Ofta låg det småsten i sanden. Vi hade inte kommit långt förrän en ny punktering inträffade. Vi måste göra något radikalt. Framdäcket var i bättre skick och därför bytte vi däcken fram och bak. Mattias ordnade det hela snabbt men operationen försenade oss. Vi hade startat sent på grund av allt som behövde ordnas. Nu var klockan halv sju och vi hade bara börjat dagens tur. Denna dagsresa hör också till de minnesrika. Men detta var dessbättre än så länge fördolt för oss.

Snart fick vi en uppmuntran. För första gången såg vi en vägvisare till Köpenhamn. Det kändes hoppfullt. Nu var vi ändå på väg om inte hem så dock hemåt. Vårt nästa rastställe var Vordingborg. Från Overhoved på Lolland åkte vi på en lång och imponerande bro med storstilad utsikt över till Sjaelland. Ganska länge hade vi nu åkt längs med väg E4:an men det hade i stor utsträckning varit på cykelbanor.

I Vordingborg körde vi omkring och letade efter ett bra matställe men fann inget. Vi köpte lite korv vid ett tivoli och såg på uppträdanden.

En man hoppade från ett högt torn ner i en låda. Det blåste rätt ordentligt och mannen syntes tveka men hoppade i alla fall och klarade sig. Jag drack en öl som enligt uppgift skulle vara klass I, men det kändes inte så när vi sedan cyklade vidare.

Klockan var nu nio och det började mörkna. Vi räknade med 2,5 mil till Tappernöje. Vägen hade hittills varit bra och vi borde komma fram vid elvatiden. Det fanns en campingplats i Vordingborg men det kändes snopet att stanna där efter en så kort tur. Så vi startade.

Ibland skulle jag vilja se in i framtiden och veta vad som väntar. Åtminstone den närmaste framtiden. Då skulle jag undvika en och annan dumhet. I varje fall hade jag undvikit att åka vidare denna kväll. Men det kanske är tur att man inte kan förutsäga vad som kommer att hända. Upplevelsen denna kväll, natt och morgon fick stor betydelse för mig, för oss.

Denna relativt korta väg till Tappernöje blev min svåraste trafikupplevelse under hela resan. Det var helmörkt. Mitt framljus var svagt. Det var inte längre någon cykelbana, endast en liten ynklig vägren på 20-30 cm. Trafiken var hård på denna riksväg E 4 med genomfartstrafik och vägen var smal. Det var lördag och många semesterfirare i farten. Bilarna kom framifrån och bakifrån i långa karavaner. Långtradare blev i denna miljö riktiga vilddjur. I backar uppför måste jag som vanligt gå och i svaga uppförslutningar kunde jag inte hålla tillräcklig fart för att få cykeln stabil. I nerförsbackar vågade jag inte köra fortare. Jag måste ju stirra på vägrenen för att undvika småsten. När en bilkaravan närmade sig framifrån eller bakifrån eller när jag hörde att en långtradare var på ingång gick jag av cykeln och ledde den tills faran var över. Det gick långsamt att komma fram. Klockan gick. Mattias klarade bättre att hålla lagom fart och för honom var inte uppförsbackar något hinder. Han körde rätt långt i förväg.

Vid avtagsvägen till Präsö hade vi en överläggning. Det var möjligt att här ta en omväg. Men nu var det natt och trafiken hade minskat något. Till Tappernöje var det inte långt kvar. Vi fortsatte därför på samma väg men nu höll vi sambandet.

När vi sent omsider kom fram till Tappernöje var jag skakad. Jag förstod att det var en för oss livsfarlig väg som vi åkt. Lyckligt nog hade vi dock klarat det. Det var jag som var skakad, inte Mattias. Han tog både vägens besvärligheter och min rädsla och irritation mycket lugnt.

Etapp 12: Tappernöje – Köpenhamn, 10 mil

Sömnen blev kort. Det hjälpte föga att drömma. Jag vaknade med huvudvärk, var irriterad och kände mig olustig, hade tappat fotfästet. Jag var arg på Mattias och kände behov av att gräla på honom. Varför? För att han var så ivrig att komma fram? För att han var ung, stark, för att han klarar en svår väg? Vet inte. Jag var arg på mig själv, på mitt handikapp, på att alltid vara sämst, att alltid orka minst. Nej, Mattias var inte orsak till mitt dåliga humör.

Jag måste komma ur detta. Jag berättade för Mattias hur jag kände det, hur jag upplevt dagen förut, hur jag upplevde mig själv. Mattias lyssnade. Han lyssnade utan råd och invändningar eller förklaringar. Vi pratade mycket om vår resa. Vi kunde börja tänka framåt igen, längta efter äventyret. Det fanns ju en tanke att vi kanske skulle kunna hinna fram till Köpenhamn under dagen. Men tiden gick. Det var redan lunchtid.

Nu hände något betydelsefullt, ja, det fick betydelse för hela resan i fortsättningen. Under de år som sedan gått har jag ofta använt denna formulering för att komma överens. När vi planerade dagen sade Mattias: "Detta är bra för mej. Vad är bra för dej?" Med denna

formulering som grund planerade vi dagen. Och vid den fortlöpande planeringen under vår långa resa använde vi sedan båda två denna formulering: "Detta är bra för mej. Vad är bra för dej?" Här fann vi en grund för ömsesidighet, önsknings, jämlikhet, respekt, solidaritet och samhörighet. Vi hörde ihop på ett nytt sätt.

Vi startade, först på E4:an och sedan via småvägar i riktning mot kusten. Det var söndag. Livet stod stilla på landsbygden. Från en höjd utbreddes sig ett panorama vars skönhet gjorde ett djupt intryck på mig. Framför oss den lilla byn med villorna, längre ner landskapet med åkrar och ängar. Allt flödar i sol. Allt är stilla. Gårdagens olust är borta. Jag känner en intensiv glädje. Skall jag ta fram kameran? Nej. Jag vill inte störa upplevelsen av skönhet. I mitt inre gjorde jag ett avtryck av detta panorama och till den bilden återvänder jag ibland. Särskilt när jag behöver tröst.

Vi åkte ner i byn. Där var stilla och lugnt. Arbetet låg nere på gårdarna. Inte heller såg vi några semesterfirare. Solen sken. Höror för kacklande över vägen. Vi ville fråga efter vägen men husen var tomma och vi fann inga människor utom i ett hus där det fanns en man, men han öppnade inte. Kanske var alla andra på gudstjänst. En bil kom och vi fick besked.

Det var underbara vyer som öppnade sig för oss här söder om Köpenhamn. I detta leende landskap åkte vi på olika vägar tills det var tid för middag som vi intog på en restaurant vid länsväg A2 som vi nu kommit in på. I den frodiga trädgården åt vi vår söndagsmiddag. Det var söndagsstämning. Varmt i luften. I trädgården var det riktigt hett. Det gav en skön slöhet och så småningom längtan efter ett bad. Efter middagen sökte vi oss därför i riktning mot kusten. Egentligen åkte vi inte så effektivt denna dag men förutsatt att vi var sanna mot vår formel för överenskommelser så ville vi denna dag ha det skönt.

Så småningom kom vi till Ekoje söder om Köge. Vi såg vatten och människor som cyklade till och från badplatser. Pang. Plötsligt hade jag en punktering igen. Och jag som hade stirrat på marken hela tiden för att undvika småsten. Det är påfrestande att vara nära målet och att så helt plötsligt stoppas. Vi fick elva punkteringar under vår resa om jag minns rätt och de kom ofta vid de mest olämpliga tillfällen. Då gällde det att inte tappa humöret. Snabbt av med packning, cykeln upp och ned, laga hålet. Mattias blev med tiden väldigt snabb med att laga hål och han tog huvudansvaret för det. När jag denna gång skulle vända cykeln fick jag emellertid ett jack i min handled av stänkskärmen på framhjulet som vände sig på tvären så som framhjul brukar göra när man vänder på en cykel. Mattias tätade hålet i slangen och jag tätade hålet i min handled och sedan fortsatte vi.

Vi hade nu fått värmebölja och redan på förmiddagen nästa dag var värmen stark. Mattias var nu ordentligt sjuk. Att åka vidare var inte att tänka på. Men att med feber ligga i ett litet tält en het dag gick inte heller.

Campingchefen löste problemet för oss. Vi hyrde en husvagn, stor för fyra personer, mysigt inredd och med ett stort bredvidtält. Personalen visade stor omtanke om oss och frågade ofta hur det var med Mattias. Här levde vi flott och härligt i tre dagar. Vad vi njöt! Vi fantiserade om att kommande år resa med husvagn till olika städer i Europa.

Vi fick vårt bad strax söder om Köge. Klockan var sex. Med handen i vädret badade jag. Det var skönt att svalka huvudet i femton graders vatten. Eftermiddagssolen var alldeles lagom varm. Utsikten genom strandgräset över havet var en stor skönhetsupplevelse. Vi satt på stranden och bara njöt.

Vad är det som gör att vissa situationer upplevs starkt och blir sköna minnesbilder? Jag tror det är mycket som bidrar. Vi hade haft en underbar dag. Vi hade åkt på vägar av de mest skilda slag. Vi var nära Köpenhamn, vårt slutmål för resan i Danmark. Kontrasten med gårdagen var så påfallande stor. Jag kände mig lycklig. Men det är klart: Ensam hade jag aldrig kunnat uppleva det så. Det viktiga och det grundläggande i allt som vi varit med om hittills var att vi varit tillsammans och att vi i den ständiga växlingen av allt som hänt hade följts åt i gemensamma upplevelser.

Men vi skulle ju till Köpenhamn hade vi tänkt. Som vanligt hade vi ett par alternativ med olika avstånd till campingplatser. Helst ville vi till en camping för 2.000 personer som låg centralt i staden. Att komma dit skulle vara en fördel både med tanke på att kunna göra något i Köpenhamn och med tanke på närhet till hamnen och båten till Sverige.

Från Köge åkte vi landevejen mot Köpenhamn. Den första vägskylden visade 39 km till staden. Klockan var väl omkring sju. Det blev en fin resa. Denna cirka fyra mil långa väg genom förorter hade cykelbana hela vägen. Vi åkte i regel i bredd och pratade om det vi såg. Mattias,

som hela tiden hade varit noga med att jämföra verkligheten med kartan, hade svårt att orientera sig. Det fanns inga namn på de förstäder eller förorter som vi åkte igenom. Men man kunde läsa på affärernas skyltar och ibland dra slutsatser om var vi var någonstans enligt kartan. Mattias var skicklig som kartläsare. Han kom ihåg detaljer och behövde inte som jag återgå till kartan så ofta.

Vi var imponerade av infarten till Köpenhamn. Att åka fyra mil på bred cykelbana rakt fram gjorde oss helt häpna. Vilken skillnad mot Stockholm! Här i Köpenhamn blev det ett nöje att cykla. "Jag upptäcker plötsligt att jag åker omkring och ler", sade Mattias. En flicka tvärs över gatan log mot mig. Eller var det mot Mattias. Det kändes skönt och jag log tillbaka.

Den vanliga bilden var att Mattias körde först och jag sedan. Vi använde som jag nämnt våra cykelhjälmarna på trafikerade vägar. Många cykelturister mötte vi och ofta hejade vi på varandra. Vi hade ju något gemensamt. Så är det för cyklister men inte för bilister som ju helst vill vara ensamma på vägen. Även de som promenerade iakttog oss. Några hejade. Många uppskattande ansikten mötte vi. Man tog ställning till oss båda. Det är intressant detta att vi människor uppmärksammar och på något sätt tar ställning till andra vi möter även om de är främlingar.

Åter till vägen mot Köpenhamn. Med ledning av en enkel vägbeskrivning i campingboken och de skyltar vi mötte kunde vi söka oss fram till rätt väg till campingplatsen. Mattias var kartläsare hela tiden. Vi kom fram mellan klockan tio och elva på kvällen. Tältstaden var upplyst så det blev inga problem. Men det var svårt att få ner tältpinnarna i den hårda marken. En klubba skulle vi köpa i Sverige, kom vi överens om. Med stor tillfredsställelse kunde vi lägga oss att sova i Köpenhamn på just den campingplats som vi tänkt oss.

Vi hade tänkt att nästa dag "göra" Köpenhamn. Men det blev inte så mycket av det. Mattias ville fira den stora händelsen med att sova och ha det skönt på morgonen. Själv cyklade jag till en resebyrå för att skaffa uppgifter om resan till Malmö och för att köpa mat. Av ekonomiska skäl behövde vi lämna Köpenhamn på eftermiddagen. Det blev varken pengar eller tid till att göra Köpenhamn.

Vad skulle det förresten innebära att göra Köpenhamn? Det skulle väl vara att resa på någon rundtur, gå på Tivoli och Zoo kanske. "Är du intresserad av Tivoli", frågade Mattias. Nej, det var jag inte och inte han heller. Vi hade ju faktiskt upplevt Köpenhamn, men det var från cykelperspektiv. Ur det perspektivet föreföll Köpenhamn vara en stad som funnit sin form och en stad där cyklister har människovärde. Detta var för oss mera meningsfullt än byggnader, minnesmärken, Tivoli och Zoo.

Det verkligt meningsfulla var emellertid att vi nu avslutat denna del av vår cykeltur. I detta kände vi stor tillfredsställelse. Vi firade det med att koka soppa, ta det lugnt och trivas med tillvaron och livet på campingplatsen. Men i sanningens namn skall erkännas att det hade med pengar att göra också. Nu gällde det att räkna kronorna så vi kunde komma över till Malmö.

Vi bröt tältet. Det kom ett hastigt störtregn. Vi cyklade till Tuborg havn och till färjan. Packningen blev lite slarvig när vi åkte från campingplatsen på grund av regnet. Några runda franskbröd jag köpt fick inte plats i korgen riktigt och när vi fick bråttom för att hinna fram rullade de i gatan och blev kvar i Köpenhamn. Men vi hann fram i tid.

Så glider båten ut ur hamnen. Tuborg öl-annonsen, byggnaderna och Akers fästning blir mindre och mindre. Det känns att lämna Danmark. Under våra sjutton dagar där har vi varit med om så mycket.

På båten kunde vi konstatera att vi nu cyklat 95 mil i Danmark. Vid vår beräkning före resan hade vi räknat med 96 mil. Vår resa hade tagit 17 dagar. Vi hade inte mycket pengar kvar men det räckte till middag. Efter maten ville Mattias ha en kopp the och jag en kopp kaffe. Jag skulle hämta. Men pengarna räckte bara till ettdera. Efter en inre överläggning valde jag kaffet. Jag antog att mitt behov var större än Mattias. Jag valde kaffet men kände samtidigt dåligt samvete.

En resa i det inre

Vår cykeltur i Danmark var en resa i den yttre verkligheten. Men den var också en resa i en inre verklighet. Den yttre verkligheten lämnar man. Den inre finns kvar. Att resa - och särskilt att cykla - är att färdas i sitt inre landskap. Nu var vi färdiga med Danmark. Innan jag berättar om vår resa i Sverige vill jag säga lite mer om mina upplevelser under färden.

Det som gör cykling till en process som hela tiden pågår är relationen mellan yttre och inre, den ständiga växlingen och balanseringen mellan de två. Och relationen mellan Mattias och mig var av både yttre och inre slag. Att cykla tillsammans och att leva tillsammans en tid ger så många impulser av de mest skilda slag.

Under vår långa resa diskuterade vi naturligtvis olika vägar och hur vi skulle lägga upp en dag. Egentligen tyckte vi båda om att åka småvägar. Dessa var i regel asfalterade och man kom nära naturen och människorna. Det var dock inte problemfritt att åka småvägar. Vi hade ingen bra karta med tanke på dem. Vid ett tillfälle - det var på vägen till Nees - åkte vi en lång omväg och tappade orienteringen. Om vi cyklade i ett kuperat område var småvägarna ofta backiga. Där tog det längre tid att komma fram och att lägga mil till mil.

Intressant var att upptäcka hur situationen påverkade. På småvägarna kunde vi ofta åka i bredd och prata. Vi trivdes och kände lust till själva cyklingen. Det fanns stora vägar med cykelbana. Där var det härligt att åka. Höjdskillnaderna var där inte så stora. Vi kunde åka i bredd och kände samtidigt att vi kom framåt snabbt.

Annorlunda var det på de stora trafikerade vägarna utan cykelbana men med en smal vägren. Där påverkades man på ett annat sätt. Man blev "enkelspårig". Stirrande på de vita strecken övade man sig i skicklighet att köra rakt och att komma fram så fort som möjligt.

Uppmärksamheten var ständigt riktad mot trafiken med dess bilar, långtradare och andra trafikanter. Det man mest fokuserade på var emellertid vägrenen, den smala bit av vägen som bilsamhället överlätit åt oss cyklisterna.

En huvudfråga vid våra kvällsdiskussioner i tältets mörker var därför om det var angeläget att komma snabbt fram eller om vi var inställda på att ha en trevlig cykeltur. Mycket berodde sedan på när vi kom iväg. När regnet droppade mot tälttaket var det inte så inspirerande att gå upp. Vi låg och väntade att regnet skulle avta. Att bryta tältet, äta frukost och packa väskorna på cykeln tog också tid. Alltid inträffade något som hindrade oss att komma iväg. Vi hade en grundidé att komma igång tidigt, att ha en middagspaus på någon campingplats för att laga mat eller att äta på någon restaurant samt att efter en eftermiddagstur komma fram i rimlig tid på kvällen. Detta var inte så lätt att genomföra. Det blev gärna kväll innan vi kom fram.

Dagens situationer var gemensamma för oss båda men troligen upplevde vi dem på olika sätt. Vi var ju väldigt olika. Mattias med sina tretton år stod på tröskeln till vuxenlivet. Han höll på att lämna barndomen och ta den vuxnes ansvar och möjligheter. För honom betydde cykelturen ökad tro på egen förmåga. Jag tror det var senare i Boxholm i Sverige som han yttrade att han nästa gång skulle kunna åka ensam. Det yttrandet tog i fadershjärtat men jag förstod honom.

For mig var det annorlunda. Jag var sextioett år. Hur skall man som far fungera i relation till en trettonåring? Å ena sidan hade jag ett föräldraansvar, men å andra sidan ville jag vara kompis med Mattias. Jag kände ibland hur relationen mellan föräldraroll och kompisroll ställde mig i valsituationer. Det jag ville utveckla var kompis känslan. Den där natten i Nakeskov när vi skulle välja att stanna på orten eller åka vidare och få en nattlig cykeltur, då stod jag inför ett sådant val. Det var ofta sådana val. För mig var det en personlig process att förändra min fadersroll. Jag var påverkad av 70-talets pedagogiska diskussion som gick ut på att motverka auktoritära styrningar och ge utrymme för barns initiativ.

Men det var även på ett annat sätt en process. Det positiva med att bli äldre är att man har alla tidigare åldrar inom sig som lagrade erfarenheter. När man är tillsammans med ett barn, då känner man barnet inom sig titta fram. Att vara tillsammans med Mattias var som att glänta på dörren till den tid när jag själv var tretton år.

Kanske det var brytningen mellan att vara tretton år då och att söka vara det nu som gav den glädje och befrielse som jag kände den där natten på Blokhus campingplats. Jag fick återuppleva hur det var att vara ung. Och det var mycket roligare nu. Att vara ung är att hoppas på livet. Mattias visade hur det var att vara tretton år nu och jag fick återknyta till min egen barndom men nu på ett nytt sätt.

Resan till Blokhus campingplats var mycket arbetsam. Mattias blev under dagen allt sjukare. På natten var han ordentligt sjuk. Ändå upplevde jag glädje. Det finns en liknande situation. Vägen till Tappernöje var så svår att jag var livrädd. Jag upplevde det mycket svårt. Men när vi åkte därifrån såg jag en vy, ett panorama av mycket stor skönhet. Man säger att sorgen och glädjen de vandrar tillsammans. Men det är inte enbart sorgen det handlar om utan svårigheten, oron, smärtan över huvud taget. När utsattheten är över kommer befrielsen. För att nå glädjen och befrielsen behöver vi genomleva smärtan, oron, det tunga arbetet.

Processen inom mig och i relationen till Mattias, den pågick varje dag och fanns i allt som vi gjorde även om det inte märktes utåt. Resan i Danmarks yttre landskap var en resa i det inre och i relationen med Mattias.

SVERIGE: MALMÖ - JÖNKÖPING

Jag tycker om att resa med båt. Man har tid att tänka, att reflektera över det man lämnar och det man är på väg till. Så har jag upplevt de många båtresorna till och från Gotland när vi bodde där på somrarna. Det blir en inre paus, en vila från det som varit och en förväntan framåt. Nu var jag uppfylld av det vi varit med om. Någonting väsentligt hade hänt. Vad väntar oss i Sverige? Det vet vi inte. Det okändas lockelse blir ett sug mot nya äventyr.

Den första frågan är om posten har stängt när vi kommer fram. Vi är helt utan pengar. Men vi har tur och vi fyller den gemensamma kassan med gamla välkända svenska pengar. Sedan firar vi återkomsten till hemlandet med glass och dricka. Det är med en stark känsla av tillfredsställelse och starkt självkänsla vi äter vår glass.

Vi förbereder oss att lära känna **SKÅNE**.

Det är sen eftermiddag när vi börjar vår första resa i Sverige som blir

Etapp 13: Malmö – Trelleborg, 4.9 mil

Cyklister i Köpenhamn har människovärde. Detta gäller förresten hela Danmark. Holland och Danmark är bra cykelländer. Sverige blir nog bra med tiden. Stockholm, Göteborg och Malmö är planerade för biltrafik, inte för cyklar. De strävanden som finns att ordna cykelbanor och cykelvägar är i hög grad lovvärda. Vi behöver i Sverige en cykelinfrastruktur.

Att från hamnen i Malmö finna en cykelväg till Trelleborg var inte lätt. Alla skyltar gällde bilar. Att åka motorväg gick ju inte. Efter viss möda fann vi den gamla vägen till Trelleborg men vid Vellinge gick

den vägen samman med motorvägen. Via en omväg över Östra Greve lyckades vi emellertid närma oss Trelleborg.

Det hela tog tid. Men det var en vacker väg. Det skånska landskapet belystes av kvällssolen som gav vallmon på de vida fälten en djupare färg. Solen gick ner och vi körde i mörker så fort vi, dvs jag, kunde. Vid infarten till Trelleborg var det - som vid infarten till andra stora svenska städer - cykelförbud. Vi lyckades dock ta oss fram och kom tämligen sent till Dalabadets camping i Gislöv strax öster om Trelleborg.

Detta var en betydelsefull tur. Vi passerade nämligen under resan den viktiga gränsen.

100 MIL

Redan hemma i sängkammaren när vi bestämde oss för resan planerade vi att hälsa på familjen Mikkellä i Gislövs läge när vi kom till Skåne. Det gjorde vi också. I tre dagar bodde vi hos Ingrid, Bo, John och Mark Mikkellä. Det var tre dagar med sol och värme. Vi hade det underbart skönt. Vi åt jordgubbar morgon, middag och kväll. Vi tvättade kläder och ordnade vår packning. Ingrid och Bo arbetade på huset.

En dag åkte vi allesammans till Trelleborg och handlade. Jag fick äntligen byta däcken fram och bak på min cykel och sätta på en ny omkopplare till växeln. Jag hade ju kört 100 mil med en omkopplare som gått sönder genom tågtransporten till Göteborg. De sista 20 milen hade jag kryssat mellan småstenar samt gått över järnvägsspår för att minska risken för punktering. Nu kunde jag cykla utan att ägna en tanke åt vägens beskaffenhet. Mattias hade tappat en sko någonstans på vägen och kunde nu köpa nya skor. Jag köpte Sverige-kartor.

En annan dag var vi allesammans vid badet. John, Mark och Mattias transporterade familjens segelbåt, upphängd på två tvärslåar mellan två cyklar i bredd. De gick tre kilometer till stranden. Sedan blev det segling av. Och korv och potatismos. En önskedag.

Ja, det var verkligen fina dagar vi hade hos familjen Mikkellä. ”Jag tror detta är den bästa semester jag haft, och i dag har jag upplevt den bästa dagen”, sade Mattias en dag. Det var en sådan total kontrast till allt det regn och all den blåst vi upplevt. Det var som att komma till paradiset. Vi tog en dag isänder och tänkte inte på framtiden.

Men. Det gick ju inte att stanna här hur länge som helst. Vi måste tänka på fortsättningen. Motvilligt gjorde vi oss i ordning för att åka vidare.

Etapp 14: Trelleborg – Tryde, 6.5 mil

Vägen mot Ystad följer kusten. Det är en underbart vacker väg. Solen sken. Det var varmt. Vid Svartebadet tog vi badpaus och åt jordgubbar som vi fått med av Ingrid. Det var verkligen bra att vi hade dessa jordgubbar eftersom vi inte funnit något matställe. Mattias saknade sin regnjacka och cyklade tillbaka sju km till den plats där han använt den som underlag vid en paus men kom tomhänt tillbaka. Vi åkte vidare.

Vi hade tänkt åka till Simrishamn. Men det blåste en rätt kraftig sydostlig vind som i så fall skulle bli motvind för oss. Efter middag i Ystad tog vi därför väg 20 mot Tomelilla. Från Sandskogen öster om Ystad tog vi en sandväg för att komma in på väg 20 vid Stora Herrestad.

Denna sandväg var inte så bekväm. Men det var ändå egendomligt att det gick så sakta för Mattias. Han brukade vara snabb på cykeln. Ibland fick jag bromsa för att inte köra på honom. Vi kom in på den stora vägen och där gick det lite lättare. Det var lång väg till den campingplats vi tänkt. Ju mer tiden led dess mer insåg vi att det skulle bli svårt att komma dit. Efter avtagsvägen till Tomelilla var det en lång uppförsbacke. När vi efter en stunds vila på dikesrenen skulle resa oss kunde Mattias knappast röra sig. Vad hade hänt? Han hade fått för mycket sol. Dagarna hos Mikkeläs hade präglats av sol, värme och bad. Sista dagen var vi länge vid stranden. Nu räckte inte krafterna till och han var stel i kroppen.

Vi måste ge upp tanken att komma dit vi tänkt. Vi hade stannat vid en trädgård. Jag gick in och frågade om vi kunde få tälta i trädgården och det fick vi. Snabbt reste jag tältet och Mattias fick den vila han längtade efter. Den lantgård vi hamnat på var intressant. Husmor som vi talade med var speciallärare i Tomelilla.

Hennes man skötte gården tillsammans med en annan gård som han ägde. Hon skötte om 1500 hönor på denna gård.

Vi skulle avsluta dagen med en kopp the. På gården stod en pump och jag frågade för ordningens skull om jag kunde ta vatten där. Nej, det skulle jag inte göra. "Det vattnet har kvicksilver", sade husmor. "Men hönsen mår inte illa av det". Jag fick vatten från köket. Den toa vi fick använda var ett dass över gödselstan. Det var mygg, flygfän och spindelväv i sådana mängder att man storknade. För att komma till dasset fick man gå genom hönshuset där det blev stor uppståndelse och ett väldigt kacklande av de 1500 hönorna. De bodde i burar om 30x30x30 cm med fyra hönor i varje. En del hönor hade avskavd fjäderdräkt vid bröstet eftersom de måste sträcka sig genom nätet för att äta. Lite generat sade husmor att man ju kunde fråga sig om detta var bra för hönorna, men "i Stockholm bor ju människor på samma sätt", sade hon. Det måste ha varit ett skämt fastän jag inte förstod det. Jag var fullt upptagen med att tänka igenom om jag skulle kommentera detta eller inte. Kviksilver i vattnet som hönsen fick och trånga burar. Jag fann inget sätt att tala med henne om detta. Jag var en gäst som trängt mig på. Snabbt måste jag ordna the åt Mattias.

Husmor var speciallärare med uppgift att hjälpa barn med sociala och psykiska svårigheter. Hon var samtidigt hönsplågåre och slarvig beträffande miljörisker. För mig går detta inte ihop. Det är exempel på ett splittrat samhälle där det mänskliga och det omänskliga genom inre distansering kan rymmas i samma person och med dubbla och motsatta budskap präglade vardagens arbete. Man saknar en inre helhet. Det kan tydligen vara riskabelt att köpa ägg. Hur vanligt är det med en sådan omedvetenhet?

Etapp 15: Tryde - Immeln, 10,4 mil

Nästa morgon var Mattias pigg igen. Vi startade tidigt, tog väg 20 i riktning mot Åhus. Efter två mil kunde vi i Brösarp köpa mat i en affär. På en bänk utanför affären åt vi vår frukost. Det var en skön dag, vackert väder. Detta var första gången jag cyklade upp och ner för Brösarps backar. Några år senare när Barbro och jag cyklade runt Skånes kust kom vi också till dessa berömda backar. För Mattias och mig blev det sedan tät trafik till Hjortholmen, där vi i stället tog väg 118 mot Åhus. Bra väg, vackert väder, medvind och vacker miljö gjorde vår resa till ett nöje. Vi lagade lunch på campingplatsen. Troligen åt vi Åhusglass men det har jag inte noterat i mina anteckningar.

Väg 118 förde oss vidare till Hammar förbi Kristianstad. I Fjelkestad började naturen bli annorlunda med mera skog och backar. Vi var på väg mot norra Skåne.

Immelnbadens camping hade egentligen ingen plats åt oss. Många platser var uthyrda för hela sommaren till personer som faktiskt inte var där men som kunde tänkas komma när som helst. Vi tog en sådan plats. Det var en mycket vacker campingplats vid sjön Immeln.

Campingplatser kan vara så olika. Denna camping präglades av liv. Människor pratade och umgicks med varandra. I ett hörn spelade en äldre man dragspel och några dansade lite. Man sjöng och hade trevligt. Vi var trötta, Mattias och jag, så vi blandade oss inte med övriga utan somnade med musiken i bakgrunden.

Etapp 16: Immeln – Hjortsberga, 11.8 mil

Vi startade i regn och det regnade lite smått ganska länge. En korvkiosk i Lönsboda blev vårt lunchställe. På väg 121 åkte vi till Löhult och därefter väg 23 över Älmhult och vidare. Vårt mål var Hjortsberga.

Redan tidigare hade vi passerat en länsgräns, nämligen mellan Malmöhus och Kristianstads län. Nu kom vi till en ny gräns, nämligen till Kronobergs län. Det var Mattias som först började intressera sig för länsgränser. Sedan blev dessa gränser hållpunkter för vår fortsatta resa. Mattias började tala om Stockholm redan söder om Lönsboda. Att färden gick hemåt det kände vi ju när vi första gången i Danmark såg skylten Köpenhamn. Här i Sverige blev det mera tydligt. Nu var vi verkligen på väg hemåt.

Vi lämnade Skåne och började vår resa i **SMÅLAND**.

Det var en bra cykeldag. Vid Gottåsa lämnade vi väg 23 och styrde in på väg 126 till Vislanda där vi efter besök på dagens andra korvkiosk tog en sandväg mot Hjortsberga. Vägen slingrade sig mellan gårdarna. Den krökte sig så fint i den omväxlande och lummiga miljön. Att det tog lite tid gjorde ingenting. Vi hade en vacker tur och det var en skön kväll.

Campingplatsen i Hjortsberga låg vid Sjöatorpssjön. Klockan var tio när vi kom dit. Vi blev personligt och hjärtligt mottagna av ägaren som erbjöd oss en stuga till halva priset i stället för tältplats eftersom han antog att det skulle bli regn. Det tog vi emot.

Hur vi blev mottagna på campingplatser var mycket olika. Ofta var det helt formellt. På Blokhus fick vi en värmande personlig kontakt och mötte så mycken omtanke. Här i Hjortsberga möttes vi också på ett personligt sätt. Det var kväll. Vi satt och pratade med ägaren

till campingen. Han berättade om sig och frågade om oss. Han berättade om en resa i USA, om hur han ärvt en fädernegård här i Sverige, om hur han fann sand som gav pengar, om hur han skapat ett fritidsområde. Vi fick en del av hans livs historia. Han brukade åka till Farsta och besöka Fritids-Expo för att se på fritidshus. Jag gav honom adressen till oss med löfte om en kopp kaffe när han kom nästa gång. Det var en intressant människa och en människa intresserad av andra.

Etapp 17: Hjortsberga – Jönköping, 11.5 mil

Nu skulle vi vidare upp genom Småland. Förmiddagen blev arbetsam. Regnet i början av dagen upphörde snart men tunga moln for hit och dit. Problemet var Mattias förlorade regnjacka. Skulle vi åka omvägen om Alvesta för att köpa en ny? Vid ett vägskafl måste vi välja. Just då var det uppehåll varför vi valde att inte göra den omvägen. Strax därefter kom regnet. Vi körde nu på en grusväg som skulle vara genväg för att komma till väg 126. En lantgård blev den tillfälliga räddningen.

Mjölkbilen var där för att hämta mjölken och vi fick en pratstund med chauffören. Han berättade om sitt arbete att köra runt och hämta mjölk. Alvesta var centrum i mjölkdistributionen och därifrån gick mycket mjölk bl a till Stockholm. Jag undrar hur många mil som mjölkbilarna varje dag går runt omkring i vårt land? Jag undrar också hur mycket transporter i övrigt som krävs för att Stockholms befolkning skall kunna få mat för dagen? Enligt en uträkning är 100 000 personer optimal storlek för en stad. Ökat invånarantal innebär ökade kostnader och andra problem.

Regnet fortsatte. En svart soppåse med hål för huvud och armar fick bli en tillfällig regnjacka för Mattias. Vi åkte vidare på den arbetsamma grusvägen, sedan en kort sträcka på väg 126 och därefter väg 30 mot Jönköping. Vädret växlade. Soppåsen åkte av och på. Jag svettades i mitt regnställ.

Vi arbetade oss upp genom Småland. Det var backar och skog, backar och skog, backar och skog. Jag kände hur denna täta barrskog trängde sig på, blev som en tyngd. Den tog ju aldrig slut. Och backarna var mödosamma. Ständigt nya backar. Upp och ner.

Men backarna var också min seger över min svaghet. Under hela vår resa hade jag varit uppmärksam på hur jag kunde klara uppförslutningar och backar. När vi i början av vår resa cyklade från Farsta till Centralen för att pollettera cyklarna, orkade jag -som jag nämnt - inte cykla uppför den svaga uppförslutningen till Skanstullsbron trots att jag inte hade någon packning. I Danmark var det inte så mycket backar till en början. I regel måste jag gå uppför de backar som vi dock kom till ibland. Packningen på arton kilo gjorde det tungt att cykla. Själv vägde jag också för mycket.

Mattias cyklade uppför jag tror alla backar. För att få bättre motion brukade han köra på treans växel uppför backarna. Våra olika sätt att cykla bildade så småningom ett mönster. Mattias cyklade uppför backen där han tog en paus och läste en Knasenpocket under tiden han väntade på mig. För varje backe vi kom till blev det på samma sätt. Dessa väntepauser irriterade inte Mattias vilket förvånade mig. Endast en gång blev han arg och det återkommer jag till. Nåväl. När jag tämligen trött av att gå uppför en backe kom fram startade vi igen. I de östra delarna av Danmark var det en hel del backar vilket gjorde resan där tidsödande för mig och därmed för oss båda.

Jag hade länge undrat hur det skulle gå med backarna i Sverige. Normen för en dagstur var tio mil. I verkligheten blev det ibland mer, ibland mindre. Skulle vi kunna hålla den normen i Sverige? I Småland? Jag bestämde mig för att försöka. De över 100 mil som vi åkt hade gett mig bättre kondition. Uppför små och medelstora backar kunde jag därför sega mig. På grund av min förlamade fot kan jag inte stå på tramporna utan måste sitta och många muskler särskilt i högra benet fungerar inte.

Under de två dagar då vi åkte genom Småland till Jönköping klarade jag faktiskt alla backar. När vi åkte grusvägen från Hjortsberga och det regnade och vi samtidigt mötte bilar i en uppförs-lutning, då måste jag gå av. Men den situationen var speciell. Annars gick det. Mattias eggade mig att försöka klara backarna. Längre fram på vår resa kom vi till backar där jag var tvungen att gå av cykeln. Men det gick mycket bättre efter våra första hundra mil.

Nåväl. Det blev lite regn nu och då. Mattias sopsäck åkte på och av. Som jag nämnt var läns- och landskapsgränser hållpunkter där varje ny gräns visade att vi närmade oss Stockholm. Vi undrade när vi först skulle få se namnet Stockholm på en skylt. Två mil söder om Jönköping hände det. Där stod det plötsligt Stockholm. Det var skymning men jag fick ändå ett kort på skylten. Vi var verkligen på väg hem. När det mörknade på kvällen var det ett ständigt regndis. Vi kom emellertid allt närmare Lövsjöbadens camping 12 km söder om Jönköping som var vårt mål. Vi närmade oss slutet på dagens arbetsamma resa.

Då hände det. Punktering på Mattias bakdäck. Än en gång gjorde vi om proceduren. Vägrenen var smal och vi stod i det grunda diket. En lastbilschaufför som åkte förbi skakade medlidsamt på huvudet. Det var vått och mörkt men det gick bra. Trötta och våta kom vi så småningom fram till tältplatsen. Klockan närmade sig tio.

Den inre resan - en process

När jag vaknade smattrade regnet mot tältduken. Jag kände det olustigt. Jag visste vad det innebar att i hållande regn bryta tältet, packa, ordna frukost och cykla. Jag började plötsligt undra varför jag gett mig in på detta äventyr. Vad var det för roligt med det? Sedan kom min nästa tanke: Så har jag inte tänkt tidigare. Jag har inte förut ifrågasatt det meningsfulla med vår cykeltur.

Att börja dagen i regn var i sig inte så märkvärdigt. Det hade vi gjort tidigare ibland. Det egendomliga för mig var olusten och ifrågasättandet. Kanske det berodde på den arbetsamma resan genom en stor del av Småland? Kanske hade cyklandet blivit rutin? När livet blir rutinmässigt brukar mitt inre reagera. Regnet och olusten präglade min bild av verkligheten. Jag kunde inte säga varför.

Hittills hade jag upplevt resan som i hög grad meningsfull. Jag hade inte ens reflekterat över meningen med det hela. Vad är upplevelse av meningsfullhet? En dröm? En illusion om ett bättre liv? En längtan till liv och gemenskap? En inre resa till gångna tider? En önskan att vara ung igen? Är det olusten eller meningsfullheten som representerar verkligheten?

När jag nu långt efteråt tänker över denna inre motsättning tror jag att den är en del av livet. De inre motsättningarna skapar den spänning som ger möjlighet till val. Medvetenhet är att se valmöjligheterna. Den inre resan på denna cykeltur är en verklighet som jag valt, detta utan att tänka på det. Men frågetecknet finns alltid i bakgrunden. Olusten gick över. I en anteckning för nästa dag står det följande: "Själv känner jag mer och mer att yttre förhållanden spelar rätt liten roll. Vi hade det fint i tältet i går kväll och i morse. Vi skämtade om allt och skrattade åt eländet med allt surt och vått. Jag trivdes

och kände mig lycklig när jag somnade. Det är inte problemen som är det avgörande. Det är hur man tar dem." Den inre resan är ett förhållningssätt att möta det nya och det svåra.

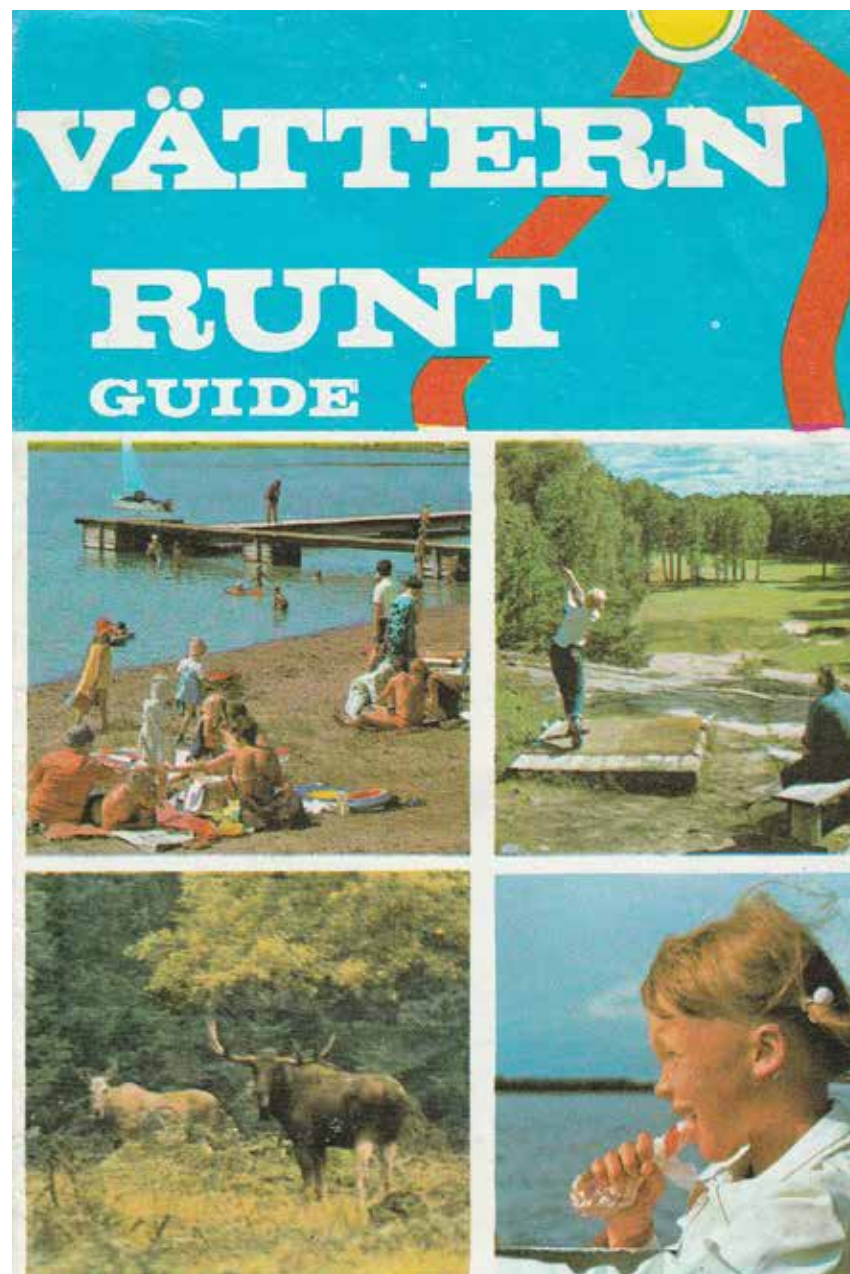
JÖNKÖPING - STOCKHOLM

Etapp 18: Jönköping – Gränna, 6 mil

Vi började resan men kom inte långt. Mattias fick punktering igen. På en bensinmack lagade han hålet. Sedan måste vi äta något gott i baren för att kompensera misslyckandet. Motgångar och misslyckanden som vi råkade ut för brukade vi kompensera på något sätt. Efter sex km på väg mot Jönköping upptäckte Mattias att han glömt sin hjälm på Esso där vi hade vår paus. Detta gav honom en extratur. "Absolut sämsta dagen på hela semestern", står som kommentar i mina anteckningar men det står inte vem som sade det. Plastsäcken som Mattias hade som regnjacka var ju inte helt idealisk. Den gick sönder lite här och där. Med ett rep om midjan hölls bitarna samlade. I Jönköping köpte vi en regncape. Den var skön att ha på och den hade han sedan både när det regnade och när det inte regnade. Nytt bakdäck till Mattias, ny sadel till mig och kartor för resan samt lunch tog förmiddagen. Men sedan styrde vi mot Gränna. Därmed började vår tur **VÄTTERN RUNT**.

Mellan Jönköping och Huskvarna tog vi paus på en skön uteservering. Sedan körde vi gamla E4 mot Gränna. Det blev en arbetsam resa. Kanske tröttheten berodde på gårdagens möda. Men cyklingen gick bra och vägen var vacker. Det blev lagom att stanna i Gränna och sätta upp vårt lilla tält på campingplatsen. Som familj har vi haft ett smultronställe på Grännaberget där man har en härlig utsikt över staden och Vättern. Från campingplatsen fick vi ett annat perspektiv där vi såg Gränna mot de höga bergen.

Det var kö till tvättmaskinen och klockan var elva när jag var klar. Problemet var att få tvätten torr. Under natten fick den ligga lite luftigt. Sedan fick den följa med i en plastpåse och eftersom det var regn följande dagar hade vi tvätten i plastpåse 25 mil ända till Tranås innan vi fick möjligheter att torka den.

Etapp 19: Gränna – Hammar, 11,8 mil

Norr om Gränna lämnade vi Småland som vi dock senare skulle återse och kom in i **ÖSTERGÖTLAND**.

Vägen var från början backig men vi hade vacker utsikt över Vättern. I Ödeshög fick Mattias sin växel reparerad.

Norr om Ödeshög kom vi till den plats som för oss var en betydelsefull milstolpe. Vi hade cyklat **150 MIL**.

Vi tog kort, gratulerade varandra och körde sedan vidare. Vi bestämde att träffas i Vadstena dit Mattias körde först.

I Vadstena hälsade vi på Ingrid och Erik Svensson, vänner från den tid då de bodde i Farsta. Erik visade oss runt i staden. Vi tittade in i det gamla sjukhusmuseet och såg dårkistan och svängstolen som man "behandlade" patienter med. Vi fick mycken historia till livs under vandringen och sedan i Svenssons hem, där vi åt krusbärskräm, drack kaffe, pratade, tog kort och gick husesyn.

En fråga av Erik vad som varit mest väsentligt under vår resa hade jag svårt att svara på men den gav mig efteråt många tankar. Något svar hade jag inte. Det var så mycket som fladdrade förbi. Jag tänkte

på närheten till naturen, allt det nya man möter, att man från cykeln får ett nytt perspektiv på det mesta, att det är äventyret att inte kunna förutse vad som kommer att hända men ändå leva efter någon sorts plan som alltid är ungefärlig. Att vara på cykelsemester är att leva ett liv som är annorlunda. Det väsentliga är allt tillsammans i ett ständigt nu. Det var vackert väder när vi lämnade Vadstena. I Motala hade vi middagspaus på campingplatsen och sedan fortsatte vi norrut. I början av vår resa brukade vi ha en kort rast efter var femte kilometer. Där väntade Mattias på mig.

Vi såg på kartor, drack vatten. När vägen blev lättare och vi mera tränade tog vi träff varje mil. Så småningom blev det längre mellan träffarna. Söder om Ödeshög var det ett par mil och efter Ödeshög var nästa träff i Vadstena som vi nu lämnat.

Jag vet inte var vi skiljdes efter Motala men vi bestämde att träffas vid infarten till campingplatsen. Hur det kom sig vet jag inte men jag blev tröttare och tröttare. Vägen var backig och arbetsam. Mattias var långt i förväg och jag knogade på för att nå fram. Tämligen utpumpad kom jag till infarten till Harjebadens camping. Där satt Mattias och väntade. Vi hade emellertid talat om två olika campingplatser och hans låg längre fram i färdvägens riktning. Jag hade ställt in mig på Harjebadens camping. Om jag kunnat tänka om hade vi nästa dag tjänat på det men jag orkade inte. Vi stannade vid Harjebaden. Att tänka nytt är svårt när man är trött.

Ettapp 20: Hammar – Rödån, 12.8 mil

Vi hade nu kommit in i **NÄRKE**.

Vi rundade Vätterns norra spets och började cyklingen söderut. Landskapet blandat. Vackert väder. Efter frukost i Olshammar kom vi in i Tivedens skogar med dess långa backar.

Det var arbetsamt och tog tid. Vi cyklade nu i **VÄSTERGÖTLAND**.

Skönt var det att komma fram till Karlsborg och få en efterlängtd middagspaus på campingplatsen. Vi åt kåldolmar. Det var vackert väder och vi njöt. Detta kunde vara bra att ha som minne med tanke på fortsättningen med dess besvärligheter men det återkommer jag till.

Vi måste planera livet efter campingplatser och vandrarhem och i området nordost om Jönköping var Tranås bästa platsen. För att komma dit behövde vi ha Rödån som utgångspunkt. När vi i Hjo övervägde att stanna eller fortsätta till Rödån beslöt vi därför att fortsätta, detta trots att det var ganska långt dit.

Vi kom till Rödån men det var kämpigt innan vi kom dit. Det blev mörkt och vägen var längre än vi tänkt. När vi kom fram var det beckmörkt. Det visade sig att campingplatsen var privat och ägdes av en grupp husvagnsägare men vi fick ändå tälta där.

Ettapp 21: Rödån – Tranås, 11,6 mil

Det började med regn. Vid Rödåns livsmedelsaffär kunde vi sitta under tak och äta vår frukost. Ägarparet till affären hjälpte oss på alla sätt. Med undran såg vi fram emot dagen och vad som nu väntade oss. Tältet var vått. Mycket i packningen var vått. I en påse hade vi ombyten som vi tvättat i Gränna men som inte kunnat torka än. Vi ringde vandrarhemmet i Tranås och beställde plats. Vägen från Rödån till Jönköping var endast fyra mil. Det var regnigt och backigt med mycket trafik. Det blev arbetsamt. Från klockan halv elva till fyra eller fem höll vi på innan vi kom fram till Jönköping och åter var i **SMÅLAND**.

På en tvärgata till huvudgatan i centrum fann vi en bar. Där höll vi till ett par timmar. Vi åt, drack och vilade oss. Vi kunde ju stanna i Jönköping och bo på vandrarhem men det ville vi inte. Vi hade ju endast åkt fyra mil, alldeles för lite för en dag. Vi beslöt satsa på Tranås. Allt var nu vått. Att bo i tält var inte möjligt. Själv hade jag inte en skjorta som var torr. I regnställ blir man varm och svettas. Man behöver något att byta med. Jag gick ut och köpte två skjortor. Hos en cykelhandlare ordnade vi något som behövde rättas till.

Omkring klockan halv sju började vi cyklingen mot Tranås. Det var 68 km dit. Vi hoppades nu på hygglig väg och räknade med bra väder ty det hade lättat. Vi beräknade fyra eller fem timmars körning och borde därför vara framme vid elva-tolv-tiden.

Från Huskvarna är det en mycket lång uppförsbacke på vägen mot Tranås. Mattias åkte som vanligt enkelt och lätt till backens krön. Där stod han och väntade på mig. Väntade och väntade. Själv gick jag upp för hela backen. Det tog tid. När jag kom upp var Mattias irriterad. Han grälade på mig för att jag var så långsam. Vi hade ju så lång väg att åka. Jag tyckte han var orättvis. Jag gjorde så gott jag kunde, blev arg. När man är arg får man kraft. Jag spände mina krafter och trampade på. Med lite ilska gick det bättre att orka. Så bra, sade Mattias och lät mycket nöjd.

Under hela vår resa var detta enda gången Mattias visade otålighet för att jag cyklade så sakta. Det var enda gången han blev arg på mig. Hans irritation var ju helt motiverad med tanke på den långa väg vi hade att åka och tiden var sen på dagen. Det jag många gånger konstaterade under resan var att Mattias inte moraliserade eller skuldbelade mig, en benägenhet som ofta försvårar samarbete människor emellan. När jag trampat ur mig ilskan var allt bra igen. Vi höll hygglig fart och vägen var bra.

Nu körde vi på en ganska smal väg med backar och krokar. Vi trampade och trampade. Tiden gick och gick. Tröttheten smög sig på oss och tilltog alltmer. Det blev mörkt. Vi körde vidare i mörkret. "När vi kommer fram skall jag ge dig en jättekram", sade Mattias. Det kändes så skönt och omtänksamt att höra de där orden och de gav mig styrka. Trots tröttheten var jag glad. Vi hade en gemensam kamp och vi höll ihop i den kampen. Vårt gemensamma problem förde oss närmare varandra.

Vi diskuterade att tälta i en skogsbacke men tältet var vått och nästan alla kläder våta. Ett bättre alternativ var att cykla några timmar till för att komma till vandrarhemmet, förutsatt att vi fick komma in där. Det var långt mellan stugorna men vid tiotiden kom vi fram till ett hus vid vägkanten. Där knackade vi på, träffade ett trevligt par och fick ringa till vandrarhemmet. Jo, vi skulle få komma in fast det blev sent.

Så länge som möjligt lät vi bli att tända belysningen. Det gick bättre att se de vita markeringarna då. Mattias generator gjorde cyklingen mera arbetsam och gav ett fladdrande ljus som mera förvirrade än gav upplysning. Så småningom måste vi dock tända på grund av trafiken. Vi kom till öppnare trakter och nådde fram till väg 32 som var bredare. Det ljusnade något. Borta vid horisonten började Tranås skymta.

När vi kom fram hade det ljusnat. På planen framför vandrarhemmet gav vi varandra den där kramen. I vårt rum lyste ljuset. En termoskanna med honungsthe och några smörgåsar väntade. Vi tyckte att vi kommit till himlen. Än en gång upplevde vi växlingen från det svåra till det underbart sköna.

Vandrarhemmet var inrymt på en hembygdsgård. Vi stannade över nästa dag som var söndag. Kläderna som vi tvättade i Gränna och som sedan legat våta i en påse hängdes på tork. Tältet och allt annat som var vått hängdes upp till torkning i vandrarhemmets källare.

Hembygdsgården bestod av flera hus i gammal stil. Man hade servering med våfflor och hembakt och där såldes vacker batik. Åtta gäster bodde på vandrarhemmet. Värdfolket, Birgitta och Åke Larsson, var omtänksamma och personliga. Vi fick fin kontakt. Vi hade en härlig dag och kläderna torkade i källaren. Jag kände hur miljön påverkade mig. Jag fick en sådan lust att prata med personer som var helt okända för mig. Jag blev glad av att bo på denna hembygdsgård och med dessa människor i en miljö som band samman gammal fin svensk kultur med livet nu.

Etapp 22: Tranås – Norrköping, 12.9 mil

”Vägen går lite upp och ner”, sade Åke Larsson på vandrarhemmet, när vi efter två nätter skulle åka vidare. Så var det också. Vi körde förbi Sommen och kom in i **ÖSTERGÖTLAND**.

Vi åkte till Mjölby och därifrån en mindre väg vid sidan av motorvägen mot Linköping. Mellan Tranås och Linköping var det 68 km vilket tog sin tid. När vi närmade oss Mjölby blev naturen annorlunda. Det var slättland med jämna vägar och det gick bra att cykla. När vi klockan tre satte oss till bords på Esso motorhotell i Linköping tyckte vi att det verkligen gått bra.

Egentligen hade vi planerat att åka till Söderköping och att där bo på ett vandrarhem som hörde samman med Söderköpings brunn. Vi hade emellertid bestämt att i Linköping överväga fortsättningen. Vår diskussion där ledde till att vi beslöt att i stället besöka Britta och Bertil Lindbergh i Norrköping. Vägen därifrån till Östra Husby var ungefär lika lång som från Söderköping. Jag ringde och talade med Britta. Jo visst, vi var så välkomna. Men det var bara det att just nu skulle man sätta sig till bords till en förlovningsmiddag för att fira förlovnningen mellan Magnus och Annelie! Mattias och jag hade en kort överläggning. Skulle vi i våra cykelkläder som varit med om nästan 200 mil träffa festklädda människor? Vi tackade ja.

Vi snyggade upp oss så gott det gick. Sedan åkte vi väldigt sakta mot Norrköping. På en busshållplats före Örtugsgatan gjorde vi en sista översyn över våra kläder. Vår plan gick i lås. Festparet och värdparet var hemma men gästerna hade gått. Vi hade en trevlig kväll tillsammans som vi utnyttjade till ganska sent.

Etapp 23: Norrköping - Björnlunda, 12.4 mil

Det var en skön morgon med vackert väder. Vi körde Dagsbergsvägen ut mot Östra Husby. Bra vägar, få backar och medvind förde oss snabbt framåt. Vid Östra Husby handlade vi i kiosken och lyssnade på kioskägaren. Hon hade upprepade gånger haft inbrott i sin kiosk av intagna på Skenäs Ungdomsanstalt. Hon var hatisk och önskade alla fångars död.

När vi ändå var åt det hållet åkte vi in till Skenäs-anstalten där jag praktiserade 1948. Vi pratade med personalen, drack kaffe och såg på ett av rummen. Det kändes så avlägset att jag arbetat där en gång. Vid färjestället fick vi vänta en halvtimme och åkte sedan över till Kvarsebo. Vår tanke var att åka rakt genom Kolmården till Jönåker. Skogen och det höga berget ingav mig vissa betänkligheter. Vägen upp mot Kvarsebo samhälle var brant och gick krokigt.

När vi kommit till Kvarsebo samhälle närmade vi oss det som skulle bli dagens viktigaste händelse. Med blicken då och då på kilometermätaren kom vi fram till den plats där vi kunde fira **200-MILSJUBILEUM**.

Vi hade kommit till en skön skogsbacke. Där tog vi en liten fest med kex och dricka. Vi tog kort och gratulerade varandra. Solen sken och det kändes väldigt bra. Efter denna historiska händelse sökte vi oss vidare.

Vi kom in i **SÖDERMANLAND.**

Nu blev det svårare. Först var det en krokig, backig och arbetsam sandväg. Sedan var det vägarbeten en lång sträcka. Vi hade det ganska besvärligt och arbetsamt. Därefter var vägen asfalterad. Det hela var mödosamt och tog tid. Men alla svårigheter tar ju slut. Skogen glesnade. Landskapet öppnade sig. Från det höga berget såg vi ut över vidderna. Med glädje åkte vi ut ur Kolmården och mot Jönåker.

Där firade vi våra 200 mil med entrecote och åhusglass. Vi var visserligen inte hemma men vi hade genomfört vår plan att åka 200 mil. Försättningen var endast att avsluta resan. Vi kände den tillfredsställelse det är att ha klarat av en stor utmaning. Vi var glada och nöjda. Det kände vi när vi satt där på bensinmackens cafeteria i Jönåker och åt vår entrecote.

Att känna sig färdig innan man är det är inte bra. Försättningen av resan till Stockholm präglades hos mig av känslan att vara färdig. Det gjorde resan tyngre. Detta kände jag när vi nu fortsatte. Vi hade lång väg kvar till Björnlunda. Först åkte vi E4 till Nyköping och därifrån tog vi vägen till Björnlunda. Det var den uråldriga landsvägen mellan Nyköping och Strängnäs där konungarna på sin tid red sin "eriksgata medsols genom riket", som det står i presentationen av Björnlunda hembygdsgård. Det tog sin tid och när vi kom fram var vi ganska trötta. Vi hade ju denna dag cyklat från Norrköping och det var tolv mil och lite till.

Vandrarhemmet i Björnlunda var inrymt i hembygdsgården. En mycket aktiv hembygdsförening hade i en vacker skog samlat en del hus från 1600- och 1700-talen. Det var en underbar miljö. Vi fick bo på loftet till ett av de två lofthusen från 1600-talet.

Etapp 24: Björnlunda – Stockholm, 7 mil

Nu hade vi endast ett dagspass kvar hem till Stockholm. Men vi kände oss redan hemma. I Kvarsebo hade vi firat att vi åkt 200 mil och i Jönåker hade vi markerat detta med entrecote. De sju mil som återstod räknade vi liksom inte med.

Jag minns hur jag upplevde denna morgon. Jag kände det svårt. Att säga farväl till Björnlunda var att säga farväl till hela cykelturen. Detta hade varit en månad sprängfylld av upplevelser. Jag hade levt så nära livet. Jag ville hålla kvar detta liv. Det hade fångat mig. Det var en kamp inom mig. Jag vill inte åka hem, kände jag. Vill inte. Vill inte. Denna cykeltur var en enstaka händelse i mitt liv. Den skulle aldrig återkomma. Något liknande skulle jag aldrig få vara med om. Att avsluta denna resa var att dö en smula.

Till Mattias nämnde jag nog inte något om detta, tror jag. Den som är tretton år och mänskligt att döma har framtiden för sig kanske lättare kan lämna det roliga som varit och gå vidare. Min framtid låg bakom mig. Så kände jag det. När något känns mycket svårt sluter jag mig för yttervärlden. Jag vänder mig inåt.

Allting gick långsamt denna morgon. Frukost. Packning. Varje rörelse var mödosam för mig. Att det gick långsamt hade nog inte Mattias något emot. För honom var det skönt med långsamma morgnar. Övriga gäster lämnade vandrarhemmet och cyklade iväg. Vi gick omkring och stökade.

Då hände något som överraskade. Ibland vet jag inte vad jag skall tro. I naturen finns organiska livssammanhang som innebär att allt hör samman, allt påverkar vartannat till en helhet, detta även när vi inte ser sammanhangen. Är livet en helhet också när det gäller händelser som till synes är enstaka situationer?

Är vårt sätt att uppfatta verkligheten i form av enstaka händelser kulturbetingat? Slump, fragmenterade bitar av verkligheten, mening, sammanhang och helhet. Vad är sanning? Kanske sådana tankar om helhet berodde på att vi behövde något som markerade avslutningen på vår resa, något som gjorde oss beredda att lämna denna cykeltur för att gå vidare. Innan vi lämnade Björnlunda fick vi uppleva denna markering.

Det som hände var att en journalist på Södermanlands Nyheter fick i uppdrag att göra ett reportage om Björnlunda vandrarhem. Jämte föreståndaren skulle också gäster intervjuas. På grund av vår långsamhet denna morgon var vi de sista gästerna på hemmet. Övriga hade åkt. Journalisten intervjuade alltså Mattias och mig.

Det blev ett långt samtal i hembygdsgårdens trädgård. Vi berättade om våra resor och om våra upplevelser. Det blev en berättelse för journalisten men det blev också en sammanfattning för oss själva. En återblick på vad vi varit med om. Det kändes så riktigt att på detta sätt få sammanfatta och sätta punkt för vår långa resa även om det var en bit väg kvar ännu. Efter ett par dagar kom intervjun in i tidningen med foto på första sidan. Länge kommer vi att minnas Björnlunda.

Så gav vi oss då iväg hemåt. Via Gnesta och Järna åkte vi mot Södertälje. Den fina avslutningen i Björnlunda var visserligen en hjälp att sätta punkt men nedstämdheten fanns kvar hos mig. Jag kände fortfarande att jag inte ville åka hem. Hem till ett ordentligt liv och många praktiska uppgifter. Jag vill inte, kände jag. Det är tungt att cykla om man inte är på gott humör. Tramp vill inte, tramp vill inte, tramp vill inte, tramp vill inte. Tungt cyklade jag vidare. Jag försökte med de vanliga tankarna när man är på väg hem. Vad skönt det skall bli att duscha, ta på rena kläder, sova i sin egen säng, ha det bekvämt. Men det kändes så ytligt. Det resonemanget höll inte. Tramp vill inte.

81 Pris 2:— Är det idé att först kontakta oss!

SOMMARVARDAG

En visit i Björnlunda

BJÖRNLUNDA: På turen genom sommarsörmland har SN i dag kommit till Björnlunda, samhället med drygt 800 invånare en mil väster om Gnesta.

— Jag har många långtradarchaufförer bland mina kunder. Även motoreykeklubbbar från Eskilstuna.

Strängnäs och Nyköping kommer ofta hit när de är ute och åker, berättar Olle.

— Sidan 11 —

I Björnlunda träffade vi bland andra Lennart och Mattias Brunander på vandrarhemmet. De hade cyklat 215 mil på en månad och var nu på hemväg till Stockholm.

— Vägarna är inte gjorda för cyklister, konstaterar Lennart. Vägrenen är alldeles för smal och ofta är den trasig också. Alla bilister borde cykla för att förstå cyklisterna.

SN hälsade också på vid Ingrid's kiosk, samlingspunkten för ungdomarna i Björnlunda. Ägare till kiosken är Olle Bernhardsson sedan 17 år tillbaka.

Peter Binarsson, tv, är värd för vandrarhemmet vid Björnlunda hembygdsgård. Tillsammans med Lennart och Mattias Brunander frukosterar han i det gröna.

Jag förstår inte varför men vi hade ingen planering att äta mat någonstans. Att cykla sju mil utan mat går ju inte. På en bergknalle vid vägen lagade vi lite kräm. Det var inte mycket att bli mätt på och i Södertälje måste vi stilla den värsta hungern igen. Vi körde gamla Södertäljevägen mot Stockholm.

Året före denna resa cyklade vi runt Mälaren. Den gången var det svårt att veta hur man söderifrån skulle cykla in mot Stockholm för att komma rätt. Nu gick det lättare. Ända från Tumba fanns det nu cykelleder som vi följde. Lederna gick förstås än hit och än dit. Det tog tid att kontrollera på kartan att vi åkte rätt. Vi tänkte på Köpenhamn med dess cykelkultur. Där åkte vi fyra mil på cykelbana in mot centrum. Här fick vi kryssa på olika sätt.

Det var tröttsamt att köra hem de sista milen. Vi kände att vi egentligen inom oss hade avslutat resan. I tanken var vi hemma. Men samtidigt fanns det alltid en backe att krångla sig upp för. Det blev lite motigt men hemåt gick det.

Sakta närmade vi oss hemmets trakter. Vi åkte vägen över Högdalen och nu kände Mattias igen sig. Så kom vi till Hökarängen och slutligen till Sköndal. Signe tog emot oss och hälsade oss välkomna. Barbro och Maria var vid denna tid i Frankrike.

När man cyklar kan man tänka på vad som helst under tiden. Både Mattias och jag tänkte naturligtvis på hur det skulle bli att komma hem. Själv tänkte jag att vi skulle låta Signe ta ett kort på oss så eftervärlden kunde se hur vi såg ut efter resan. Och Mattias fantiserade om varma smörgåsar. Signe tog mycket riktigt ett kort på oss men av någon anledning blev resultatet helt misslyckat. Kortet var svart när det framkallats. Och vi fick inte några varma smörgåsar utan omelett och det gillade Mattias inte alls. Men så kan det bli på en cykeltur. Det blir inte alltid som man tänkt sig. Men det är ju också en upplevelse.

I den inre resan förenas i nuet det förflutna och framtiden

När jag växte upp blev cykeln en frihetssymbol. Min första cykel var begagnad och hade märket Hunter. Ramen var så hög att jag inte kunde åka på cykeln. Med en säck på vevpartiet kunde jag sitta inkrupen i ramen och åka utför i backarna. Det gick utmärkt. Jag tror jag var tolv år när jag för egna pengar som jag tjänat genom att sälja tidningar köpte min första riktiga cykel, en Crescent, som jag sedan hade i tjugofem år. Som barn kunde jag med cykelns hjälp lämna det invanda och söka mig ut i det nya. Cykeln har följt mig genom åren. Cykeln har varit en förmedlare mellan min inre värld och den yttre verkligheten. Cykeln förde mig till en inre plattform där jag i trygghet kunde tänka över mitt liv. Så var det

Cykelturen med Mattias i Danmark och Sverige betydde mycket för mig. Den hade många bottnar. Den var förmedlaren mellan min inre värld och den yttre verkligheten. Cykeln var relationen mellan mig och vägen, mellan mig och landskapet. Kraftansträngningen hindrade mig att fly till en intellektuell trygghet. Arbetet integrerade till en helhet. Att cykla innebar ständig förändring. Det nya fanns i varje dags upplevelser, det mötte oss bakom nästa vägkrök, i varje nytt blickfång, i det spännande, i det svåra, i att lyckas, i att få punktering, i att komma fram till campingplatsen. Att trampa sig uppför backen var en själens läkeprocess. Då nu och sedan vävdes samman. Utan att jag tänkte på det fanns min barndom, min familj, mina engagemang, min tro, min framtid med i alla dessa handlingar. Det var en inre resa i frihet. Genom cykelturen kom vi två närmare varandra. Allt som hände vävdes in i vårt gemensamma liv. Vi båda växte samman. Så blev denna resa i Danmark och Sverige för oss två en utgångspunkt för vår fortsatta vandring genom livet.

Kanske vi alla har en längtan ut i världen, en förhoppning att kunna spränga de inre gränserna och övervinna de yttre hindren. Kanske är det detta vi sysslar med varje dag? Vi ser hinder och provar möjligheter. Minnena hjälper oss att integrera våra erfarenheter. Det som sker i nuets handlingar kan betyda mycket som vi kanske inte tänker på. Det finns samband bakåt – och framåt - i allt vad vi gör.

Efterord

Arbetet med den här boken och det här efterordet har för första gången på allvar fått mig att fundera på vad den här resan egentligen betydde. Jag hittar inget entydigt svar, men många möjliga svar, för att inte säga troliga. Om jag jämför med andra semestrar och resor vi gjorde med familjen så är denna resa den jag bäst kan redogöra för i någon detalj, och det tror jag inte bara beror på att pappa hjälpt mig att komma ihåg den genom sin fina reseberättelse.

Från att ha varit så upprymda och förväntansfulla genom hela planeringsstadiet fick vi en tuff start på resan och det var tur att vi inte var helt novisa på att cykelsemestra, men så mycket regn och motvind som vi hade i början, i synnerhet längs med Jyllands utsatta västkust, det hade vi knappast räknat med.

Det blev en kamp mot elementen som jag tror kom att prägla vår inställning under hela resan, även efter att vinden mojnade något och regnet avtagit. Det visade sig nämligen att vi fick en rejäl kick av att nå målen för våra dagsturer, i synnerhet om vi klarat den magiska 10-milsgränsen och dessutom haft mycket eller allt emot oss under dagen. Ju mer motstånd desto större tillfredsställelse.

Ibland nådde den här inställningen rent irrationella nivåer, som när vi bestämmer oss för att fortsätta från Jönköping till Tranås fast det redan är kväll. Dagen har gått trögt och vi är ingenstans i närheten av tio mil. Något annat skäl att fortsätta finns inte. För att nå Tranås kommer vi behöva cykla i mörker, på delvis hårt trafikerade vägar och med all sannolikhet offra hela nästa dag, eftersom vi knappast

kommer nå fram före tre på natten. Trots det fattar vi vårt beslut utan någon större tvekan. Pappa är 61 år, med en professors alla attribut, och ett handikapp. Det skulle vara den mest självklara saken i världen att han talade förstånd med mig. Men det gör han inte. Det vill han inte. Han vill också utsätta sig för detta, till ingen annan uppenbar nytta än att åter få uppleva triumfen av att vinna även denna dag, mot alla odds och till ett ganska högt pris.

Det finns mycket mer som gör den här resan minnesvärd. Äventyret. Friheten. Pappa skriver hur han brottas med sig själv i sin relation till mig som barn på väg att bli vuxen. Jag märkte aldrig det. Han lät mig ta stort ansvar och jag tror han såg att det funkade, och i de fall där jag kanske inte agerade särskilt ansvarsfullt, som natten vi cyklade till Tranås, ja, då var han inte mycket bättre själv.

När jag första gången läste vad pappa skrivit, vilket ju var flera år senare, var jag lite nervös, för jag vet hur envis jag kunde vara och jag var rädd att det skulle visa sig att pappa mest ställt upp på dessa galenskaper för att jag så gärna ville det, men så var det inte. Jag tror egentligen inte han såg det som mer galet än att vi båda betraktade alla dessa strapatser och umbäranden som möjligheter till nya upplevelser, erfarenheter och minnen, generöst serverade av livet självt.

Lite oväntat tror jag vi fann varandra där, pappa och jag, i friheten och glädjen att få go lite crazy när ingen tittar, och i den galenskapen fann vi en ny relation, en outtalad liten sammansvärjning mot allt bättre vetande.

Jag kan inte avgöra i vilken mån resan med pappa genom Danmark och Sverige 1981 formade mig på något sätt, men det är en trevlig tanke att jag där kunde upptäcka sidor hos mig själv jag har kvar än idag och som gett mig många fina minnen och upplevelser sedan dess, en del mer crazy än andra.

Pappa och jag gjorde en resa till på det här sättet, sommaren efter. Den var hyfsat lång också och täckte delar av Danmark och Sverige som vi fått välja bort under första resan. Sedan tog väl kompisarna över och vi kom aldrig iväg igen även om vi talade om det. Jag tror vi kände att vi hade uppnått det vi ville. Det äventyret var över. Det var dags att hitta nya.

Om tre månader fyller pappa 96 och det var länge sedan han satt på en cykel. Det var länge sedan han gick utan stöd. Det är 35 år sedan det bar iväg men somliga sekvenser kan jag återkalla som om det var igår, och jag plockar ofta fram och njuter av dem en stund. Regnet som piskar i ansiktet, vinden i öronen, havet till höger, den smala vägrenen, trycket från förbipasserande lastbilar, den skrynkliga kartan i korgen, siluetten av en by vid horisonten, pappa som sammanbitet kommer bakom, hukande över styret, svettig och lycklig.

Mattias Brunander
Vendelsö, våren 2016

